

Voto

Schoonvaders. Ze doen alsof ze nooit jong geweest zijn. Nochtans was Roel Nieuworp, nu sukseerlijk jurist en zakenman, ooit één der onzen, en medeoprichter van de latere Sociale Raad. Nu zijn aangerouwde familie hier de dienst uitmaakt, mag die alleen mooi rechtop zitten en vooral niet vloeken op vergaderingen. Geen lange haren meer, maar een lange regenjas. Alleen de seksuele revolutie is aan schoonpapa niet voorbij gegaan. Onder impuls van Mgr. Guido Maertens nog wel, aldus Nieuworp. Everything you always wanted to know about Guido, on page 6.

Jan De Corte heeft ne lange. Geschokt? Daar is niet de minste reden toe: deze humor is van hetzelfde nivo als Jan zelf over zijn publiek spuit. Dit laatste was niet bedoeld als vies grapje, maar kwam er toch plots. Ook dit kan weer dubbelzinnig geïnterpreteerd worden, er komt geen eind aan op pagina 4.

Veto is niet om mee te lachen. Bewust. Er is teveel ellende in deze wereld om er lichtvaardig over te berichten. Alleen bij de agenda permitteerden wij ons al eens een luchtig toontje. Een beetje volksoepvoeding met een kwinkslag, dat kon wel, voor een achterpagina. Dachten wij. Tot bleek dat julie alleen nog de agenda lezen. Daarom hebben wij hem nu verstoort. Wie wil weten wat er in Leuven gebeurt, moet er wel wat voor doen. Wie zoekt die vindt.

Moeten er nog filosofen zijn? Zo vroegen wij ons af na konsultatie van een vijftal heren uit het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte. Het gejeremier was niet uit de lucht, er werd georakeld over de langzame aftakeling van het filosofisch besef bij de leden van de Akademische Raad, en iedereen, zo huielen de filosofen in koor, is onze grote roerganger Tomas vergeten. Moeten er dan nog filosofen zijn? Wat er van overblijft, een beetje, graag, maar niet te lang: 146 centimeter, op pagina 5.

STUDENTENWEEKBLAD VAN DE LEUVENSE OVERKOEPELENDE KRINGORGANISATIE - JAARGANG 16, 1989-1990, NUMMER 14, MAANDAG 8 JANUARI 1990

Duurdere schotels bij Alma (deel 21)

Geef ons heden ons dagelijks brood

De geduldige studenten die na nieuwjaar de wachtende rijen in Alma trosserden, zullen de laatste 'innovatie' van het restaurant wel opgemerkt hebben. Géén nieuwe verlichting in de Sedes, géén speciaal winter-ijse in Alma 2, géén nieuwe saus voor bij de bitok. De Alma-directie serveerde wel een prijsverhoging. Die is er niet zonder problemen gekomen: er ging namelijk heel wat gebakkelei aan vooraf. In de Raad van Beheer (RvB) van Alma, waar de beslissingen voor prijsverhogingen genomen worden, zetelen namelijk ook drie studenten, afgevaardigd door Sociale Raad. En Sociale Raad heeft het nooit begrepen op prijsstijgingen.

De direktie ziet zo'n prijsstijgingen anders wel zitten. Op de RvB lag een voorstel om alle prijzen te verhogen met met 3,2%. Voor de duurste schotels - die van 121 fr - betekent dit een verhoging met 4 fr. Nu doet de Alma-directie dat niet direkt uit commercieel winstbejag. Het studentenrestaurant kampt namelijk reeds sinds 1986 met een kronisch tekort aan financiële middelen. Dat jaar werden door het besparingsplan van Sint-Anna de toelagen voor de Sociale Sektor van de Universiteiten (waarvan Alma deel uitmaakt) gehalveerd.

Sociale Raad erkent die problemen van Alma, maar vindt de huidige Alma-politiek - ieder jaar een prijsverhoging - niet de juiste. Zoals hoger vermeld is Alma namelijk een onderdeel van de Sociale Sektor. Alma is dus geen gewoon restaurant, maar wel een sociale voorziening voor studenten. Dat is een essentieel verschil: een restaurant past zijn prijzen aan de markt aan, sociale voorzieningen zijn uitdrukkelijk bedoeld om een zo goedkoop mogelijke dienst-

verlening op te zetten. Dat zo'n goedkoop studentenrestaurant geen overbodige luxe is, blijkt uit diverse studies: het aantal studenten uit lagere inkomensklassen daalt nog steeds. We worden elitair.

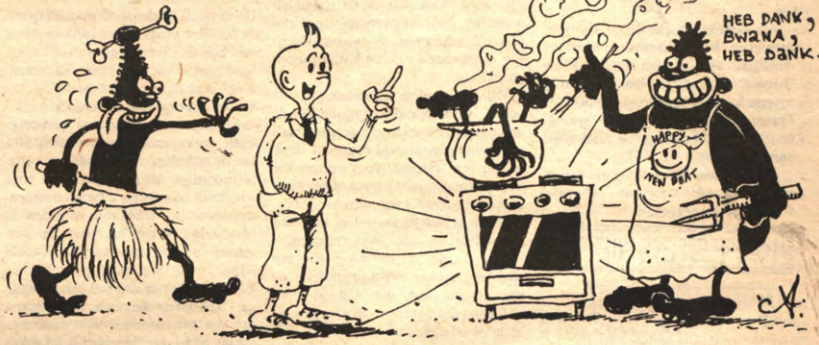
Een eerste protest-actie vond dinsdagsavond plaats aan Alma 1. Een 80-tal studenten blokkeerden een half uur lang nogal luidruchtig de Bondgenotenlaan. Onder de toeschouwers bevond zich een zenuwachtig lachende Alma-direkteur Martens. Woensdag volgde dan tijdens de RvB van Alma een ludieke actie bij de Sedes, waar de RvB doorging. De goedkope Alma werd symbolisch dood verklaard, waarop de mensen van Sociale Raad overgingen tot de crematie van *Sint-Jeanne Alma*, de beschermheilige van de lage maaltijdprijzen.

Uitgesteld

Terwijl buiten Sociale Raad haar actie voerde, ging binnen de beslissende RvB van Alma door. De studentenfракtie - in

vervolg op p.3 >

...RESPEKT VOOR DE PLAATSELIJKE STRUKTUREN EN DE AUTOCHTONE BEVOLKING IS EÉN VAN ONZE BASISPRINCIPES...

Kampagne Vredeseilanden

Adehamu heeft het stuur in handen

Sinds mei vorig jaar staat Vredeseilanden in het teken van haar tweede projekt. In Kabona, een dorp in het hoogland van Rwanda, werd toen een nieuw vredeseiland opgezet. Vredeseilanden kwam er in kontakt met Agnes Stiermet, een Belgische verpleegster die al enkele jaren werkzaam is in het dorp. In april kwam het tot een overeenkomst met Adehamu, een Rwandese organisatie met ongeveerd dezelfde doelstellingen als Vredeseilanden. Het projekt schijnt dankzij die samenwerking zeer goed te lopen. Voor de Leuvense kampagne volgend weekend wordt er gestreefd naar een opbrengst van één miljoen. Dat cijfer werd vorig jaar niet gehaald.

Kabona is na Dapaong (Togo) het tweede projekt van de vzw Vredeseilanden, die in 1980 werd opgericht. Tot 1980 was de op initiatief van Nobelprijswinnaar voor de vrede Dominique Pire ontstane organisatie *Iles de Paix* een unair beheerde vereniging. Toen in 1980 besloten werd een autonome Vlaamse vereniging op te richten, had de organisatie projekten lopen in Bangladesh, India en Mali. De waaalse tak bleef actief in Tomboektou (Mali) en zette projekten op in Burkina Faso en Guinee Bissau. Vandaag werkt ze praktisch volledig onafhankelijk van de Vlaamse zustervereniging, wat door Herman Deprouw van Vredeseilanden betreurd wordt.

Stier

Het eerste vredeseiland van de Vlaamse tak, Dapaong, werd bijna volledig overgelaten in handen van de plaatselijke bevolking. Nu de landbouw er geoptimaliseerd is, studeert Vredeseilanden nog enkele initiatieven om de streek groener

te maken, om de plaatselijke bevolking medisch op te leiden en om werkgelegenheid te creëren buiten de landbouw. Dit jaar kan de meeste aandacht van de organisatie daarom uitgaan naar het nieuwe projekt. De opbrengst van de jaarlijkse kampagne zal bijgevolg bijna volledig naar het Kabona gaan.

Malaria

Kabona ligt in West-Rwanda, in de hoogste streek van het land. Door zijn ontoegankelijke ligging is het dorp geïsoleerd van de lager gelegen gebieden. Daardoor valt het grotendeels buiten de ontwikkelingsplannen van de overheid. Nochtans wordt de streek door sommigen de 'derde wereld' van Rwanda genoemd. Bevolkingsdruk, erosie, gebrekkige vorming, plattelandsvlucht, en slechte watervoorziening zijn maar enkele van de problemen waarmee de bevolking in de streek te maken heeft. Agnes Stiermet, een Belgische verpleegster die al drieëndertig jaar in Rwanda werkt, nam daarom kontakt op met een aantal mensen die de kans gekregen hadden te studeren en in Kigali te gaan werken. Samen richtten ze in 1988 de vereniging Adehamu op. Doel was de ontwikkeling van de hoge streken van Mukura, de achtergebleven westelijke streek van het land.

Boterham

In mei van vorig jaar werd een overeenkomst gesloten tussen Adehamu en Vredeseilanden. Door de aanwezigheid van een Belgische verpleegster die reeds een drietal jaar in het dorp werkt en daardoor de taal en de cultuur van de plaatselijke bevolking door en door kent, verliepen de kontakten tussen Vredeseilanden en Adehamu erg vlot. Vredeseilanden kon reeds zeer vroeg, na een korte studiefase, beginnen met de realisatie van een aantal projekten. Inmiddels gebeurde er al heel wat. Er werden zeventienwintig kilometer weg aangelegd, er is een socio-ekonomisch cen-

trum gebouwd met stenen die door de bevolking zelf werden gebakken, een deel van de haarschappen in de streek werd vervangen door meer produktieve wolschappen en er werden waterbronnen aangegraven.

In haar samenwerking met Adehamu tracht Vredeseilanden zoveel mogelijk de politiek van de Rwandese organisatie te volgen. Delicate problemen als familieplanning gebeuren in overleg met de plaatselijke overheid. Vredeseilanden drukt er op dat respect voor de plaatselijke structuren en de autochtone bevolking één van haar basisprincipes is. Reeds van bij de opstarting van een projekt wordt er gewerkt aan de overdracht van de verantwoordelijkheid naar de plaatselijke bevolking. Herman Deprouw gebruikt het beeld van het leren fietsen om de relatie tussen Vredeseilanden en de plaatselijke bevolking te verduidelijken. Volgens hem houdt Adehamu het stuur stevig in handen.

Mannekes

Dankzij die vlotte gang van zaken denkt men er bij Vredeseilanden sterk aan om volgend jaar reeds te starten met een derde projekt. Waarschijnlijk wordt dat Kolda, in het Zuiden van Senegal. De studiefase is ginder al aan de gang.

De kampagne van Vredeseilanden loopt in Vlaanderen op twaalf, dertien en veertien januari. In Leuven zijn ook uitzonderlijk op maandag vijftien januari akties gepland. Op verschillende centrale punten zullen 'vredesmannekes' verkocht worden. Als je je ogen goed openhoudt op maandagavond, merk je ook wel dat verschillende kringen iets organiseren in verband met vredeseilanden. In sommige fakbars kan je je bedrinken voor het goede doel.

Koen Hendrickx

Wie nog meer informatie wenst of wil meewerken als vrijwilliger, kan terecht op het sekretariaat van Vredeseilanden. Ruelensvest 127, ☎ 22.25.53.

PING - Sociale Raad voerde weer eens efficiënt actie op de Bondgenotenlaan vóór Alma 1. Na drie minuten gitargepingel was het restaurant leeggestroomd: Alma kostt van Sociale Raad. (Foto Carl Govaerts)

BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met +1,5 getikte blz. met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Staten-Generaal

Op het einde van zijn bijdrage over de Staten-Generaal van de Wetenschap (Veto nr. 12) beweert Erik Paredis dat op politiek niveau iets is misgelopen inzake het statuut van de vorsers, omdat Minister Yliefief een plan voor de 'Waalse' wetenschappers voorstelde en ikzelf over een 'nationale regeling sprak. Dat is helemaal geen tegenstelling, maar een uitvloeisel van de bevoegdheidsverdeling.

Als Gemeenschapsminister van Onderwijs en Wetenschapsbeleid komt het inderdaad Yliefief toe het statuut van de 'Waalse' vorsers te regelen, uiteraard in zoverre het gaat om vorsers die door de Franse Gemeenschap worden tewerkgesteld, bijvoorbeeld aan de Franstalige universiteiten.

Als nationale Staatssecretaris ben ik echter bevoegd voor de 'nationale' vorsers, dit wil zeggen:

KAFEE THEORIEËN

a) de vorsers van de Nationale Wetenschappelijke Instellingen (NWT's) en b) de vorsers die werken op nationale programma's die worden opgezet door Wetenschapsbeleid nationaal, meestal aan de universiteiten.

Omdat het statuut al 25 jaar op de politieke agenda staat, heeft mijn Kabinet een aantal voorstellen uitgewerkt. Voor de NWT's denk ik aan een bezoldiging die niet lager mag liggen dan in de administratie en ook het doctoraat valoriseert. Ook wil ik de mobiliteit vergroten, door de overstap tussen onderzoeksinstellingen te vergemakkelijken, bijvoorbeeld van een NWI naar een universiteit.

Wat de andere nationale vorsers betreft, dus in hoofdzaak zij die aan de universiteiten werken op programma's van Wetenschapsbeleid nationaal, denk ik aan een 'vangnet' voor vorsers die tussen twee contracten leven of helemaal geen contract in het vooruitzicht hebben.

Het is echter de bedoeling dat mijn voorstellen als een soort 'referentie'-statuut dienen, in de hoop dat een algemene regeling wordt gevonden voor alle vorsers. Het ligt niet in mijn bedoeling een statuut te ontwerpen voor 'mijn' vorsers alleen.

Daar toe is een dubbel overleg nodig. Vooreerst met andere nationale ministers die een stuk wetenschappelijk onderzoek beheren. In de tweede plaats met de Gewesten en de Gemeenschappen, omdat de meeste vorsers afhangen van de universiteiten die onder de Gemeenschappen vallen.

Wat de 'ironische' opmerkingen van Yliefief aan mijn adres betreft: over ironie kan men van mening verschillen, maar ik weet pertinent dat Yliefiefs verwijzingen dat niet waren. Uiteraard wist ik van zijn plannen af, aangezien de heer Yliefief reeds bij het begin van het academiejaar liet weten dat hij aan een nieuw statuut werkte en het zou voorstellen op de Staten-Generaal. De precieze inhoud was mij echter niet bekend.

De bevoegdheidsverdeling kunnen we natuurlijk betrouwen, maar dat is weer een andere story.

Pierre Chevalier
Staatssecretaris van Wetenschapsbeleid

nvd: Een goede regeling veronderstelt één statuut voor alle Belgische vorsers. Het artikel wees er enkel op dat de huidige bevoegdheidsverdeling tot heel wat politiek getouwtrek zal leiden voor het zover is. Uit uw 'rechtzetting' blijkt dat trouwens ten overvloede.

VVS

Het Brussels StudentenGenootschap van de V.U.B. is sinds maart 1988 opnieuw lid van de Vereniging van Vlaamse Studenten. Ook de Gentse Studenten-Raad is al bijna een jaar terug lid van V.V.S., een organisatie die door middel van associatieoverdragen met overkoepelende studentenorganisaties, reeds 50% van de nederlandsstalige studenten vertegenwoordigt. Als men het aantal hogescholen in acht neemt waar geen studentenorganisaties actief zijn, kan men dit bezwaarlijk slecht noemen. Jammer genoeg is het Leuvense Overkoepeld KringOrgaan nog altijd geen lid van V.V.S. Wij hopen dan ook ten stelligste dat Loko wil meehelpen aan de uitbouw van een gemeenschappelijk studentenorgaan en zo spoedig mogelijk lid wordt van V.V.S. (V.V.S. zou dan ongeveer 70% van de nederlandsstalige studenten vertegenwoordigen).

Filip Moeykens
Voorzitter B.S.G.

Razedijs

Geregeld verschijnt in veto de rubriek "het beste uit de kringbladen". Als je voortgaat op deze artikels, wordt er door de kringen vooral veel pulp geproduceerd.

Gert Van Assche
praeses Medica
uit sympathie
Henrick Bogaert
praeses Economica

VERASSING VOOR HET GENIE VAN DE KARRATEN!

De jaren '90 beloven spannend te worden. Veto zoekt nog creatieve medewerkers die niet bezwijken onder die stress. Schrijven, layouten, fotograferen, tekenen of zetten: één adres: Het onze.

Kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
(016/22.44.38)

Jaargang 16
nr. 14
8 januari 1990

Ver. uitg. **Walter Pauli**,
's Meiersstraat 5, Leuven
Hoofdredactie: **Johan Reyniers**
Redaktiesekretaris: **Walter Pauli**
Redactie:

Koen Hendrickx, Luc Janssens,

Erik Paredis, Jan Van der Linden,

Tine Van Heesvelde, Stef Wauters

Doka:

Hendrik Delagrang, Geert Borgers

Tekeningen: **Arnulph**

Layout en vormgeving:

Sigrid Bousset,

Donatienne Brasseur,

Koen Hendrickx, Luc Janssens,

Erik Paredis, Walter Pauli,

Johan Reyniers,

Jan Van der Linden, Stef Wauters

Medewerkers:

Sigrid Bousset, Kris Hendrickx,

Tie Roefs, Tine Van Heesvelde,

Paul Vandepuit

Eindredactie:

Walter Pauli, Stef Wauters

Zetwerk en publiciteit

Alfaset Leuven (016/22.04.66)

Drukkerij **Rotatyp Brussel**

Oplage **10.000** exemplaren

ISSN-nummer: **0773-5162**

Abonnementen

Studenten: 250,-; niet-studenten:

300,-; steun vanaf 600,-; over te

schrijven op rek. nr.

001-0959719-77

Agenda en Ad Valvas

ten laatste vrijdag voor verschijnen

om 18.00 uur op het

redaktiesec bezorgen

Redaktieviergadering

iedere vrijdagmiddag om 15.00 u

MAANDAG

- 20.30 u **FILM** Préparez vos mouchoirs (Bertrand Blier, 1977), met Gerard Depardieu en Patrick Dewaere, twee minnaars die een jonge vrouw willen 'genegen' van haar koelheid, in 1 Stuc, ink. 80/100, org. Stuc.
- 20.30 u **SAMENKOMST** Samenkomst van homo- en lesbische-jongengroep Het goeie spoor, in het JAC, Amerikaln. 3.
- 23.00 u **FILM** Préparez vos mouchoirs (Bertrand Blier, 1977), met Gerard Depardieu en Patrick Dewaere, in 1 Stuc, ink. 80/100, org. Stuc.

APOLLOON

Di 9/1 om 20.00 u: The Marck River New Orleans Jazz Band, met als special guest Pater Renson. In de sportzak, Wink-klub, Pater Damiaanplein.

EOOS

Di 9/1 om 20.00 u: Presidiumvergadering in de praatkamer tegenover de FAK. Wo 10/1 om 19.30 u: redaktieviergadering Eoos express op de permanente, iedereen welkom. Fotoboek en Eoos express nr.2 zijn te verkrijgen bij Bie en Patricia (L&W, zevende).

MEDIKA

Ma 15/1 om 20.00 u: Info-avond werkgroep Artsen zonder Grenzen met dia's door een grenzeloze arts. Lokaal AG 2, Minderbroedersstr. 17. Van 10 tot 15 januari: Medika-beurs.

FARMACEUTIKA

Di 9/1 om 20.00 u: talentenjacht in de Grote Aula, ink. gratis.

AGENDA

VAN
MAANDAG 8/1
TOT MAANDAG 15/1

DINSDAG

23.00 u **KONCERT** Citizen Kane, dansbare pop waarbij eigen nummers worden afgewisseld met eigenzinnige interpretaties van goed gekozen vocals, in de Slucbar, ink. gratis, org. Stuc.

WOENSDAG

- 13.00 u **KONCERT** Orgelconcert van Joris Verdin in de Sint-Jan-de-Doperkerk, Groot Begijnhof, ink. gratis, org. Cultuur-uur.
- 20.00 u **FILM** The big sleep (Howard Hawks, 1946), een perfecte Hollywood-film uit de jaren 40, met Humphrey Bogart en Bacall, in 1 Studioke, org. DAF.
- 20.00 u **AKTIE** Briefschrijfvond van Amnesty International: protesteer tegen politieke onderdrukking, in de Jan Slassstr. 2, iedereen welkom, org. Al-Leuven.
- 20.30 u **VIDEO** Twee Britse experimentele films: Degrees of Blindness van

Cerith Wyn Evans, voormalig Derek Jarman protegee en Granny's Is van David Larcher die met gesofisticeerde videotekniken beelden van zijn grootmoeder manipuleert, in 1 Stuc, ink. 60/80, org. Stuc.

23.00 u **KONCERT** Kurkuma, Milled Choir Music, een gemengd gezelschap dat vooral a-capella zang brengt, in Belgisch Congo, deuren: 21.00 u.

24.00 u **FILM** The big sleep (Howard Hawks, 1946), met Humphrey Bogart, in 1 Studioke, org. DAF.

DONDERDAG

- 20.00 u **INFO** Dienstplichtwonder en de alternatieven voor legerdienst (o.a. ontwikkelingshulp en burgerdienst), in de Kleine Aula, ink. gratis, org. Studentenvoorzieningen.
- 20.30 u **VIDEO** Twee Britse experimentele films: Degrees of Blindness (Cerith Wyn Evans) en Granny's Is (David Larcher), in 1 Stuc, ink. 60/80, org. Stuc.

TENTOONSTELLINGEN

- ANATOMIE IN SERIE** Litografieën van Paul Bury, doorlopend tot 11 januari in De Spuy, aan het Sportok.
- TUINARCHITECTUUR** Tuinarchitectuur in de kijker, tot 12 januari in UZ Gasthuisberg, Herestraat 49.
- SCHRIJVERS** 100 schrijversportretten door Anne van Herreweghen, van 10 tot 20 januari, in de fakulteit L&W, Blijde Inkomststr. 21, ink. gratis.
- VROUWEN** Een eigen engagement in de vrouwenbeweging, met Louise Van Den Plas en Maria Baers, tot 31 januari in de centrale bib, aan het Ladeuzplein, ink. gratis.

Studenten tegen racisme

En waar de StER bleef stille staan

nzake anti-racisme wordt er de laatste jaren heel wat over en weer gepraat. Vele overtuigde geëngageerden doen hun best om het racisme tegen te gaan. Deze initiatieven vangen echter maar al te vaak bot. Door gebrek aan voldoende werkmiddelen en coördinatie slaagt men er niet in 'de brede basis' te bereiken. De laatste tijd beginnen de verschillende projecten echter meer en meer op elkaar afgestemd te geraken. Bovendien beginnen de anti-racistische organisaties in te zien dat massaal en direct naar die 'brede basis' toewerken wellicht de beste methode is om een begin te maken aan een multiculturele mentaliteit. Aan de KUL (maar ook aan de andere universiteiten en hogescholen), startten onlangs enkele studenten met het project 'Universiteiten, Fakulteiten en Kringen zonder Racisme'.

In het voorjaar van 1988 werd in Antwerpen 'Scholen Zonder Racisme' geboren. Dit initiatief was het verontwaardigd antwoord op een overwinning van het Vlaams Blok bij de parlementsverkiezingen in december 1987. Heel vlug werd 'Scholen Zonder Racisme' een bekend gegeven dat veel succes kende en zelfs officiële steun mocht genieten. Met 'Scholen Zonder Racisme' kon men voor het eerst spreken van een verenigd anti-racistisch kamp. Dat was dringend nodig. Voor de verkiezingen had men in Antwerpen namelijk ook een soort van 'anti-racistische eenheid' ('Antwerpen Gastvrij' op touw willen zetten. Dit 'front' belandde echter in het traditionele straatje van gekrakerd en gevit over de sekundaire meningsverschillen, zodat er van eenheid nog nauwelijks sprake was. Die anti-racistische verdeeldheid had het Vlaams Blok zeker geen schade berokkend, wel integendeel.

Doodbloeden

'Scholen Zonder Racisme' leerde echter van de fouten van 'Gastvrij Antwerpen' en kwam wél eensgezind naar buiten. De basisidee achter 'Scholen Zonder Racisme' bestond erin dat 60% van een bepaalde school (leerlingen en personeel) zich ertoe verbonden alle racisme uit hun school te bannen. De formule sloeg aan, de scholen deden mee. 'Scholen

zonder Racisme' verontrustte het Vlaams Blok zelfs zo erg, dat die onder impuls van Filip Dewinter hun campagne 'Heb jij ook een progressieve leraar?' opzetten. Een beter bewijs voor de doeltreffende werkwijze van 'Scholen Zonder Racisme' kon moeilijk gegeven worden.

In navolging van 'Scholen Zonder Racisme' werd door enkele studenten van de Universitaire Fakulteiten Sint-Ingenuus Antwerpen (UFSIA) een werkgroep geïnstalleerd die wilde ageren tegen het racisme binnen hun universiteit. 'Scholen Zonder Racisme' richtte zich immers hoofdzakelijk naar de lagere en middelbare scholengemeenschappen. De Antwerpse studenten vonden het echter noodzakelijk dat ook de universiteiten en de hogescholen zouden worden bereikt.

Aanvankelijk zag het ernaar uit dat de groep van de UFSIA-studenten het rijtje van doodgebloede anti-racistische werkingen zou vervoegen. Net op tijd echter begonnen de studenten van de UFSIA met het verenigen van alle studenten die in Vlaanderen actief zijn op het domein van anti-racisme. In 1989 leidde dit tot de oprichting van de nationale werking 'Studenten tegen Racisme': 'StER'.

Herberg

StER is een pluralistisch-democratische beweging die studenten, docenten en

professoren wil sensibiliseren en activeren tegen racisme. Zij wil werkzaam zijn in de Vlaamse universiteiten en hogescholen via autonome 'StER-kernen'. De kernen voeren de activiteiten uit die zij in wederzijds overleg hebben georganiseerd in een regionaal 'StER-komitee'. Door afvaardiging vanuit de plaatselijke komitees wordt het 'Nationale StER-komitee' gevormd. In die nationale vergadering geschiedt de algemene coördinatie en worden de grote nationale acties voorgesteld en besproken. Het nationale secretariaat van StER is gevestigd in Leuven, 's Meiersstraat 5.

's Meiersstraat 5 herbergt immers Sociale Raad, één van de vijf raden van Loko. Dat betekent niet dat StER en Sociale Raad met elkaar moeten vereenzelvigd worden, maar wel dat StER voor haar activiteiten aan de KUL gebruik wil maken van de bestaande structuren. In Leuven heeft Sociale Raad de laatste jaren nogal wat gewerkt rond anti-racisme, het zou dus dom zijn hieraan voorbij te gaan. Het bijzonder grote voordeel is bovendien dat zo het 'KUL-StER-komitee' wordt gevormd door mensen uit de verschillende kringpresidia, door de sociaal afgevaardigden en andere geïnteresseerde studenten.

Het is echter niet de bedoeling dat het anti-racisme beperkt blijft tot dit comité. Integendeel, het zou de werking van StER aan de KUL stevig bevorderen als zich rond het comité en per kring lieke 'StER-kernen' zouden vormen. Deze kernen zouden in eerste instantie de op nationaal nivo georganiseerde acties uitvoeren, en daarnaast ook zelf op een creatieve manier bezig kunnen zijn met de problematiek van het racisme. Dat is eigenlijk ook steeds een beetje het principe van Sociale Raad geweest. Toen vorig jaar bijvoorbeeld door Sociale Raad 'Twaalf Uren tegen Racisme' werd mee-georganiseerd, hebben de kringen van Letteren en Wijsbegeerte een multiculturele namiddag georganiseerd.

De strijd tegen het racisme is immers een werk van lange adem, en vooral van véél adem. Zelfs alleen al binnen het kleine wereldje van de universiteit is het een onmogelijke zaak om met een handjevol supergeëngageerden tegen alle mogelijke vormen van racisme in te gaan, laat staan het weg te werken. Bij het zoeken naar onvolkomenheden en tekortkomingen in de anti-racistische politiek van de nationale overheid bevindt men zich zo mogelijk op een nog moeilijker terrein: veel studenten vinden anti-racisme wel OK, maar vanaf het moment dat daar politiek consequenties uit getrokken worden schrikken ze dikwijls terug. Toch is dit terrein meer dan de moeite waard, als men niet in een moderne vorm van 'liefdadigheid' wil blijven steken. Een politiek - geen partij-politiek! - alternatief vraagt echter nog intenser werk door nog meer mensen.

ZWART GELD

Om te kunnen komen tot een samenleving zonder racisme is er geld nodig, veel geld. Als jonge beweging voorzag StER tot nog toe in haar financiën door de verkoop van stickers en schenkingen van sympathisanten. De geldmiddelen die StER hierdoor verkrijgt, zijn evenwel onvoldoende. Daarom hoopt StER op meer financiële steun en zoekt de organisatie naar meters en peters. Meters en peters zijn mensen die zich akkoord verklaren met de doelstellingen van StER en die in ruil voor een erelidmaatschap de werking van gelden voorzien. Als u zich geroepen voelt om meter of peter te worden, kan u storten (lieft geld) op het rekeningnummer van StER: 001-2081474-27. (TR)

Voor men echter naar politieke oplossingen gaat zoeken, wil StER eerst en vooral een anti-racistische houding propageren. StER wil de studenten ertoe aanmoedigen zich daadwerkelijk uit te spreken tegen racisme. Door middel van

Hip Hip Hoera

Alma wordt duurder

← vervolg van p.1

het zwart gekleed - herhaalde nog eens haar standpunt dat zij geen bijkomende prijsstijgingen wilde pikken. Trouwens, zelfs uit bedrijfs-economisch standpunt zijn die prijsverhogingen niet lang meer te verantwoorden. Een dure Alma-schotel kost nu al haast 130 fr, een prijs waarvoor je zoetjesaan bij nogal wat Leuvense middenstanders óók een hap kan eten. Alma houdt op zo'n moment op, een sociaal restaurant te zijn. Nu al koken steeds meer studenten op kot. De geplande 'winst' zou dus eventueel in 'verlies' kunnen omgezet worden.

De studenten kregen een welkome bondgenoot in professor Jan Bundervoet. Hij pikte in op hun kritiek en stelde dat de situatie voor de sociale sector onhoudbaar wordt. Bundervoet drong er dan ook op aan dat de RvB zich zou richten naar de Raad van Beheer van de KUL om, gezien de moeilijke situatie, Alma financieel te helpen. Na heftige discussie besloot de RvB dan om de beslissing over de prijsverhogingen te verlagen. Op initiatief van Bundervoet werd een vraag gericht naar algemeen beheerder Tavernier en rektor Dillemans, waarin de problematiek geschetst werd en aandacht gevraagd voor de investeringsnoden van Alma.

Die investeringsnoden, waar het gesprek met de 'top' van de unief over zou gaan, zijn immers bijzonder urgent. Alma heeft immers dringend behoefte aan een nieuwe centrale keuken, en zo'n bouwproject kost een hoop geld. Vandaag worden alle maaltijden nog steeds in de kelder onder Alma 2 bereid, en vandaar met autobussen naar de verschillende restaurants gebracht. Momenteel is die keuken echter verouderd en zelfs ronduit ongezond voor de werknemers. De problematiek sleept al tientallen jaren aan, maar slechts sinds drie jaar is er een oplossing: de nieuwe Alma-keuken zou

in Heverlee komen, naast de Cité-woonwijk.

Behalve een nieuwe keuken zou het gebouw ook een beenhouwerij en de magazijnen herbergen. Die liggen nu verspreid over de verschillende vestigingen. Een ander voordeel is dat de Alma-maaltijden met een nieuw procedé ('vakuümkokken') zouden worden bereid. Ze kunnen dan enkele dagen bewaard, en zo kan Alma haar productie beter plannen. Hierdoor wordt de rendabiliteit gevoelig verhoogd. Alma zou natuurlijk een groot gedeelte ervan betalen, maar anderzijds heeft de RvB van de KUL ook toegezegd om op haar beurt 50 miljoen ter beschikking te stellen, plus een 'onbepaald' bedrag dat Alma aan gunstige voorwaarden zou kunnen lenen.

PONG - Toen het volk eenmaal buitengejaagd was, vatte de Sociale Raad-aanhang post op de trap in Alma I. A een, a twee, a drie: ene met hesp, en ene met kaas...

(Foto Geert Borgers)

een petitie wil StER dat 60% van de hogeschool- of universitaire gemeenschap zich akkoord verklaart met de oproep voor 'Hogescholen en Universiteiten zonder Racisme'. Konkreet betekent dit dat iedereen zich ertoe verbindt alle uitingen van racisme en discriminatie uit de universiteit of hogeschool te weren. De ondertekenaars van de petitie scharen zich achter het algemeen menselijk beginsel dat iedereen gelijk geboren wordt en daarom ook gelijke kansen tot ontplooiing moet krijgen. Daarnaast moeten de hogescholen en universiteiten, vanuit hun wetenschappelijke opdrachten, alle vooroordelen en racistische pseudo-argumenten weerleggen. Tevens dienen zij meer aandacht te besteden aan vreemde en andere culturen in hun lesessenpakketten.

Aan de KUL zal de petitie vanaf 8 januari circuleren. Via de mensen van het StER-komitee zal de petitie over de kringen verspreid worden. De resultaten per kring zullen door diezelfde mensen opnieuw verzameld worden en samengebracht per fakulteit. In alle fakulteiten zullen de uitlagen al valvas verschijnen. En om een globaal beeld te krijgen van wat er heerst en leeft aan de KUL in verband met anti-racisme worden de percentages van handtekeningen van alle fakulteiten ook tentoongesteld in de Alma's. De fakulteiten die de 60% hebben gehaald, krijgen dan welverdiend en naar het voorbeeld van lagere en middelbare scholen het uitgangsbordje 'Fakulteit zonder Racisme'.

In de nabije toekomst staat er op de agenda van 'StER-nationaal' een internationale dag tegen Racisme. Deze zal doorgaan op 21 maart in samenwerking met 'Scholen zonder Racisme'. Er zal een nationale meeting plaatsvinden met bekendmaking van de resultaten van de oproep voor 'Hogescholen en Universiteiten zonder Racisme' en voorstelling van het Handvest van StER. Verder hoopt StER uit te groeien tot een groot anti-racistisch front dat komaf zal maken met de reputatie van België als één van de meest xenofobe landen. Alleen Duitsland staat nog iets hoger geklasseerd.

Tie Roefs

meer nullen begint te krijgen. Alma moet dus steeds meer geld hiervoor reserveren. De start van de werken is nu voorzien voor begin januari. Eerst zien en dan geloven.

Deze brok stond dus op de agenda van het geplande gesprek tussen Alma en de academische overheid. En die contacten hebben niet lang op zich laten wachten. Opeens reageerden directeur Martens en Jan de Vuyst, de voorzitter van de Alma-RvB, razendsnel. Woensdag was de beslissing genomen om een gesprek te vragen, vrijdagmorgen was het gesprek er al. De studenten hadden sterk de indruk dat ze 'gelukkig' waren door Martens en Devuyt: Tavernier vroeg - eiste - onmiddellijk dat er een prijsverhoging zou doorgevoerd worden, voor hij wilde praten over verdere hulp vanwege de KUL. Duurder Alma-maaltijden waren echter een *conditio sine qua non*. Pas daarna zou hij in overweging willen nemen of er zou kunnen gesleuteld worden aan het be-

drag en de terugbetalingsmodaliteiten van de lening voor de keuken, die de KUL aan Alma heeft toegeestaan. De studentenfakulteit kon dus bezwaarlijk aan een succes spreken na dit onderhoud. Wat aanvankelijk op een stap in de 'goede richting' leek, draaide uit op een mondelinge, voorwaardelijke overeenkomst.

Vrijdagnamiddag viel dan de beslissing over de Alma-prijzen. Op een haastig samengeroepen RvB wou de directie ook maar 3,2% prijsverhogingen laten goedkeuren. De studentenfakulteit ging niet akkoord met die gang van zaken en vroeg of de beslissing zou uitgesteld worden tot januari, tot het ogenblik waarop de feitelijke beslissing van de Raad van Beheer van de KUL bekend zou zijn, en niet alleen de mondelinge toezegging van Tavernier. De meerderheid van de RvB van Alma wilde echter de knoop dadelijk doorhakken. Er werd dan ook besloten tot een 'prijsaanpassing' - zeg maar gerust verhoging - met 2,73%.

De prijzen stegen dus iets minder dan oorspronkelijk door de directie werd vooropgesteld. Niet alle prijzen stijgen bovendien evenveel. De gehaktbal van 70 fr blijft zelfs volgend jaar ook 70 fr kosten. Voor de andere schotels moet je meer betalen: de schotel van 74 fr komt op 78 fr, 84 fr wordt 88 fr, 101 fr wordt 102 fr en de maaltijden van 111 fr en 121 fr stijgen elk met vier frank.

Zelfs als de Alma-directie volgend jaar met de cijfers in de hand aantoonde dat er niet minder maaltijden verkocht werden - iets wat we betwijfelen - dan nog kan men bezwaarlijk de prijsstijgingen toelijken. Mensen voor wie Alma pertinent te duur is, komen vandaag niet meer naar de universiteit. Laat staan naar Alma. Hoewel dat toch steeds de oorspronkelijke bedoeling van Alma geweest is: een goedkoop restaurant te zijn, zodat niemand omwille van financiële problemen universitaire studies moest laten. Van dat ideaal blijft op dit moment bitter weinig over.

Kris Hendrickx
Walter Pauli

Sigrid Vinks over 'Naar Vulvania'

"Het gaat over seks en het is grappig"

Niet Jan Decorte aan het woord in Veto, wel zijn levensgezellin en medespelerster Sigrid Vinks. Decorte wil namelijk niets te maken hebben met theaterrecensenten en ander 'elitair' gespuis, en als hij dan al eens een toevoeging doet is de kans klein dat hij het over teater heeft. Jan Decorte + Cie boeken recent zeer veel succes met *Naar Vulvania*, het derde deel van hun AIDS-trilogie na *Het Stuk Stuk* en *In ondertussendoor*. Met Sigrid Vinks wilden we het voornamelijk over twee dingen hebben: seks en de theaterwereld.

Vinks: «Van het tweede weet ik eigenlijk niet zo veel af. Ik sta volledig buiten de theaterwereld.»

Veto: *Uit jullie teatertriologie blijkt in elk geval dat je wel veel afweet van het eerste. Kastratiecomplexen en groepsseks, gepijn en geschiet, vulva's, pikken en slurfjes: voor elk wat wils. Zijn jullie geobsedeerd?*

Vinks: «Betty Mellaerts vroeg me over 't laatst ook of Jan dan echt geobsedeerd was door seks, waarop ik antwoordde: "Niet meer dan ik, dus dat komt goed uit". Nee, de triologie moest een naam hebben, en als je de stukken aankondigt als gaande over seks, wek je interesse bij de mensen. Het gaat natuurlijk over veel meer. De stukken zijn even chaotisch als de wereld zelf.»

Prettig

Veto: *Dus seks in de titel puur vanuit een commercieel oogpunt?*

Vinks: «Nee. Het thema is ook erg belangrijk in een tijd van Aids en revalidatie van seks door de paus. Van het ogenblik dat je ermee kan lachen, wordt seks uit de taboesfeer gehaald en wordt het bespreekbaar. Als er wat meer met abortus werd gelachen zou de CVP misschien niet meer zo'n belachelijke standpunten innemen.»

«Bovendien is seks erg prettig. In Zürich, waar niemand ons kent, werd de voorstelling geafficheerd als: "Het gaat over seks en het is erg grappig". Het resultaat was een massale toeloop.»

Veto: *In Vlaanderen moet je ook al niet veel doen om volle zalen te hebben: men komt naar Jan Decorte kijken, men gaat niet naar het theater. Denk je dat het succes even groot zou zijn indien iemand anders iets gelijkaardigs zou brengen?*

Vinks: «Wat je zegt klopt voor de

voorbij maanden, omwille van Jan's voorbije televisieoptredens. Vroeger was dat niet zo. Ik zie echter niet onmiddellijk iemand anders die zou kunnen wat wij doen: wat wij brengen is heel persoonlijk.»

«De evolutie in de drie stukken heeft bijvoorbeeld veel te maken met onze persoonlijke evolutie. We werken met andere acteurs. Vroeger was er Josse De Pauw, nu is er Chantal, een meisje uit het teaterschooltje dat we hebben opgericht. Josse is met andere dingen bezig en via het schooltje ontdekt Jan potentieel nieuw talent. Ook het decor is veranderd, net als de verhouding tussen de personages. In *In ondertussendoor* zat Jan voortdurend achter mij aan om mij 'zo ver' te krijgen. In *Naar Vulvania* is het net omgekeerd: Jan is diegene die niet wil en niet durft. De meisjes nemen het heft in handen en Jan wordt letterlijk en figuurlijk van de scène geveegd. De toon in dit stuk is trouwens veel vrouwelijker.»

«Eigenlijk is het werk van een teateranalitikus om die evolutie te ontdekken.»

Veto: *Zijn jullie dan niet wars van analyses in gespecialiseerde tijdschriften?*

Vinks: «Voor ons is het geen noodzakelijke behoefte, maar een kritikus die zijn naam waardig is, hoort het wel te doen. Mensen uit de theaterwereld of anderen zeggen maar al te snel: "Dit is gemakkelijk, goedkoop succes". Volgens mij is het veel gemakkelijker om Tsjechov of Shakespeare te brengen. Je hebt een degelijke basis om je aan vast te houden. Wij hebben alleen een hoopje rommel. Gelijk welke geschoolde actrice die van een of ander conservatorium komt valt bij ons door de mand. Iemand als Chantal heeft weliswaar ook haar beperkingen: die van een beginnende actrice. Ze spreekt bijvoorbeeld met een Antwerps aksent. Zo iets gebruiken we dan in het stuk zodat het op geen enkele manier gênant wordt.»

Veto: *Jullie doorpakken wel vaker jullie eigen gebreken op de scène. Dat werkt toe op een bepaald nivo, maar eigenlijk doe je niet meer dan goedpraten van wat er fout gaat. Kan je dat blijven volhouden?*

Vinks: «Je voelt heel snel of je bepaalde effecten kan blijven hanteren, wat inslaait en wat niet. Wij checken voortdurend en veranderen wanneer nodig. We hebben *Naar Vulvania* drie weken in Brussel gespeeld, maar ze verschilt van avond tot avond.»

Veto: *Zo iets is vrij ongewoon voor teatervoorstellingen. Beschouwen jullie die triologie wel als puur teater?*

Vinks: «We hebben in elk geval weinig te maken met het Vlaams teater zoals het nu bestaat. Wij werken veel directer en hebben meer met pakweg popmuziek te maken: met teater willen we de mensen dezelfde intense kick bezorgen als met een rockconcert. Onze zaal zit ook vol jonge mensen die er een feestavondje van willen maken waarvan ze genieten. Anders kopen ze een plaat of gaan ze naar de film.»

«Het theaterwereldje met zijn publiek is erg beperkt. Wanneer je iets aankondigt als teater stellen veel mensen zich weigerachtig op, wat te verstaan is. Vroeger haatte ik het om naar het teater te gaan. Ik vond de mensen daar ook heel belachelijk, echte snullen.»

Veto: *Wat maakte die mensen dan zo snellig?*

Vinks: «Wanneer er mensen van Studio Herman Teirlinck bijvoorbeeld een kafee binnenkwamen, dan zag je van mijlenver dat dat acteurs waren. Ze praatten niet gewoon, ze stelden zich aan. Ook de acteurs van de KVS vond ik paljassen die ik niet au sérieux kon nemen. Een voorstelling die ik in Duitsland zag heeft mij doen inzien dat teater wel kan werken, zoals een rockconcert. Maar dat zie je hier nooit.»

Post

Veto: *Vlaanderen heeft tegenwoordig wel wat meer te maken met wat gebracht wordt door vaste instellingen als KVS of KNS. De Blauwe Maandagcompagnie of Dirk Tanghe, het nieuwe gezelschap STAN, ze boeken ontzettend veel succes met bewerkingen van het klassiek repertoire.*

Vinks: «Veel vernieuwing is er toch niet. Wél is er een revalidatie van het oude. Wat de Blauwe Maandag, of Tanghe brengen vind ik bullshit. Dat staat tegenwoordig voor 'een cultureel avondje uit voor jongeren'. Het heeft iets van cultuurplicht en daarom trekt het volle zalen. Het is wel door jonge mensen gemaakt en het oogt iets vlotter dan wat er in de KVS of KNS gebeurt, maar in se komt het op hetzelfde neer.»

Veto: *Is de snobistische houding die je*

beschrijft dan niet van toepassing was op jullie brengen: met Jan Decorte moet je namelijk lachen of je bent niet in.

Vinks: «Nee. We hebben in het buitenland evenveel succes en daar kent niemand ons.»

Veto: *Reageren jullie met deze triologie bewust tegen het repertoireteater?*

Vinks: «Nee. Een stuk dat louter wil reageren tegen iets is altijd gramer omdat het uit agressie ontstaat. Ik denk dat je op dit ogenblik alleen met wat wij brengen een nieuw publiek kan aanspreken. Hier in Brussel heb je een vast Kaaitheaterpubliek van zo'n 2000 man. Wij hebben met onze voorstelling een publiek bereikt van 3000 mensen, die duidelijk niet dezelfde zijn als het Kaaitheaterpubliek. Dat vind ik een straffe zet.»

Veto: *Jan zegt ergens in de voorstelling: "Als ik nu zeg dat dit postmodern is, vinden jullie het dan goed?" Is dat een*

Flauw

«Eigenlijk is onze voorstelling, om even een bekende term te gebruiken, meta-teater. Alle klischeés worden doorzichtig gemaakt. Geen enkele illusie wordt als illusie voorgesteld. Jan moet snel een tussemumentje doen, opdat ik de tijd zou hebben om mij om te kleden. We hebben onze rol, maar we geven er ook voortdurend commentaar op.»

Veto: *Staan jullie vaak te improviseren op de scène? Die flauwe grapjes kunnen toch niet allemaal op voorhand vastgelegd zijn.*

Vinks: «Wij houden van flauwe grapjes. Daar zijn we ook het beste in. Sommige zijn voorgeprogrammeerd, andere ontstaan op de scène. Jan begint een maand vóór de première te schrijven. Het resultaat is een basistekst van zo'n veertig bladzijden die hij dan voorleest aan de acteurs in kwestie. Dat gebeurt een week voor de première. De dingen die de acteurs prettig vinden houden we, de rest gooien we eruit. Dan heeft iedereen een week tijd om zijn tekst in te studeren. Er wordt een decor gemaakt, ik zoek kostumes bij elkaar en we zien elkaar voor het eerst op de scène tijdens de try-outs die we doen in de Tonelschuur Haarlem, drie dagen voor de première. Die eerste avond in Haarlem is uiteraard heel spannend, maar voor ons is het zinloos te repeteren zonder een publiek. We moeten onze mopjes kunnen uitproberen. Dora van der Groen noemde ons 'Kamikaze-acteurs'. Zwemmen of verzuipen.»

Sigrid Bousset

Met Jan en Sigrid naar Vulvania We schieten hier maar wat tekort

Jan Decorte is niet alleen de populaire dwarsligger uit het TV-programma *Sterrenwacht*, ook en vooral is hij de regisseur die borg staat voor enkele belangwekkende producties in de Vlaamse teatergeschiedenis van het voorbije decennium. Een paar jaar geleden maakte Decorte komaf met het repertoireteater en zijn eigen teaterverleden. Hij wilde vooral 'plezant' teater maken, waar veel mensen naar komen kijken en waar hij weinig moeite voor moet doen. Met zijn *Aids-trilogie* is hij min of meer in dat opzet geslaagd, maar drie keer is erg veel. Alles kent zijn grenzen, ook de uitgemolken humor van Jan en Sigrid.

Naar Vulvania speelt zich af onder water, in het land van de "zeemeerminnetjes" en de "zeemeermeertjes". We schieten hier maar wat rond en het water doet de rest", zegt Mamamamarina (Sigrid Vinks), een ekschelaar van het laatste soort. "Kuit schieten" is namelijk hun woord voor geslachtelijk verkeer, "op alle plaatsen en overal, joechee". De zoon van de eksistentiële prins (le grand seigneur Jan Decorte) heeft een kastratiecomplex en voelt zich erg ongemakkelijk in het vuznige onderwaterwereldje. Hij is er terecht gekomen tijdens een speurtocht naar zijn verdwenen vader. Een zekere Chantal - beginnende actrice - komt aan met het bericht dat die vader zelfmoord heeft gepleegd. Het zeemeermeertje - Sigrid - kan zo goed met Chantal opschieten dat ze een innige

relatie aangaan. Nochtans, "met meisjes is het onzedig". De eksistentiële prins stapt uit pure armoede de zaal in en begint het decor te keuren. Een mooi decor overigens met blauwe visjes op een stokje. Hij komt terug met pint en sigaret en valt vervolgens dood op aanranden van de twee vrouwen - en op het psychedelische 'Let love rule' van Lenny Kravitz.

Davidfonds

Dat de voorstelling psychedelisch is, zegt Decorte zelf al in een aankondigende monoloog. Zo komen we ook te weten dat Josse de Pauw er dit keer niet bij is -

JAN DECORTE:
SEX IS OM
TE LACHEN...

Niks

De ontmaskering van flauwe klischeés is helaas op zijn beurt een flauwe bedoening, waardoor de parodie niet werkt. De 'totale ontregeling' waarover sommigen het hebben, komt niet over omdat ze niet gebeurt met het nodige talent.

Niets werkt, en zo is het ook allemaal bedoeld. Terwijl wij in de zaal voor gek zitten, hoor je Decorte vooraan zeggen: "Ziezo, aan deze scène hebben we ook weer niets gehad", of: "Ik kan nog veel flauwer". Dat doet niets af aan het feit dat het niets is. Na drie voorstellingen houden we het wel voor bekeken: niks blijft niks.

Sigrid Bousset

Jan Decorte en cie, zijn met *Naar Vulvania* te zien in de Stadsschouwburg, op ma. 15/1 am 20/10 u.

Honderdduizend jaar filosofie

Het HIW wapent zich tegen de Jakobijnse terreur

Het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte (HIW) is dit academiejaar honderd jaar oud. Eind vorig jaar werd er op het 'eeuweste' echter maar weinig vreugdevuur gesignaleerd. Het HIW mag dan al honderd jaar lang triomfantelijk door het leven gaan, over de volgende honderd jaar maakt men zich flink wat zorgen. Niemand is van oordeel dat de filosofie geen plaats dient in te nemen in de universitaire opleiding van elke Leuvense student. Maar hoeveel plaats de wijsbegeerte krijgt, dat is een andere zaak. Met de komst van het Plan Dillemans, dat onder andere in een reductie van het aantal contacturen voorziet, dreigen filosofische vakken flink uit de boot te vallen. Het HIW vroeger, vandaag, en morgen? Daarover praatte wij met Urbain Dhondt (voorzitter HIW), Carlos Steel (tomist), Arnold Burms (die Wetenschapsleer doceert), Patrick Vandermeersch (Filosofische Antropologie), en Jos De Corte (sektaris HIW).

Veto: *Honderd jaar geleden werd het HIW opgericht als een neo-tomistische instelling. Vanwaar die inspiratie op een middeleeuws denker?*

Dhondt: «In katholieke kringen wist men toen niet goed waarheen. Men was verward in allerlei -ismen. Het ontologische bijvoorbeeld: dat miskende nogal wat mogelijkheden van de rede. In die verwarring vond men een eigen inspiratiebron in Tomas, die toch altijd als een groot filosoof is beschouwd.»

Vandermeersch: «Het tomisme is nooit omwille van zichzelf bestudeerd. De Belgische staat was toen progressief liberaal-katoliek. De grondwet werd door Rome bijna veroordeeld. De KU Leuven vond men daar een gevaarlijk initiatief. Dat had tot gevolg dat er meer conservatieve krachten in de universiteit terecht kwamen. Sommige progressieve profen werden zelfs afgezet.»

«Dat veranderde onder Leo XIII (pauze vanaf 1878, nvd) en kardinaal Mercier. Er kwam een nieuwe progressieve opening. Het neo-tomisme was een grote kerkpolitieke zet. Het stelde een radicaal vertrouwen in de menselijke rede. De universiteit vond weer aansluiting bij de progressieve wetenschappelijke wereld.»

Veto: *En wat is er nadien gebeurd?*

Vandermeersch: Het neo-tomisme werd afgevoerd door de fenomenologie, nadat het archief van Edmund Husserl uit nazi-Duitsland naar hier werd gesmokkeld. Leuven heeft die fenomenologie later met het existentialisme van Sartre verbonden. Na de Tweede Wereldoorlog zijn vooral die twee stromingen belangrijk geweest. De paar neo-tomisten die nog overbleven, waren vooral Walen. Na de splitsing in 1968 zijn ze praktisch allemaal verdwenen.»

«Momenteel is er op het HIW weinig eenheid. Het nieuwste wat men bestudeert is Derrida, Foucault. Iedereen heeft zo'n beetje zijn eigen bezigheid.»

Steel: «Het systeemdenken is voorbij. Vanaf het einde van de negentiende eeuw heb je een fragmentarisatie van de filosofie gehad. Die diversiteit is ook op het instituut levendig aanwezig. Dat betekent niet dat er geen soort van samenhang zou zijn. Je kunt het het gemakkelijkst negatief uitdrukken: hier zijn zeker geen radicale ateïsten of anarchisten.»

Veto: *Wat heb je dan wel?*

Dhondt: «De mensen hier geloven dat er iets zinnigs gezegd kan worden over de werkelijkheid dat niet in de wetenschap te vinden is. Dat de mens niet te herleiden is tot de hersenen. Er is iets als geestelijkheid, als vrijheid. Ik stel hier ook een zekere tolerantie vast tegenover extreme bekeeringen. Die worden zonder al te veel kombattiviteit onder ogen genomen.»

Burms: «Er is gedeeltelijk een concentratie op het historische, en gedeeltelijk op het hedendaagse. In dat hedendaagse valt nog eens een onderscheid te maken tussen filosofie die geïnspireerd is door Engeland en Amerika enerzijds, en Frankrijk en Duitsland anderzijds.»

«Je zou kunnen verwachten dat de tegenstelling binnen het HIW kan wor-

mijn interesse, en niet vanuit een idee van het nut ervan.»

«Eigenlijk vind ik het voor mezelf een soort schijnprobleem. Het kan onkritisch lijken, maar ik stel de filosofie nooit in vraag. En daardoor heb ik natuurlijk geen verweer tegen degenen die vinden dat filosofie geen bestaansrecht zou hebben aan de universiteit.»

Dhondt: «De filosofie moet remediëren aan de eenzijdigheid die elke beroepsopleiding met zich meebrengt. De advocaat kan denken dat de juridische werkelijkheid de enige is, de fysioloog dat de hersenen het enige zijn, enzovoort. Die eenzijdigheid is een bedreiging. De filosofie moet kunnen relativeren.»

De Corte: «Filosofie moet vooral de vanzelfsprekendheid van alle soorten dingen ondermijnen. Wij leven in een rationaliteit die door de economie gedomeerd wordt. Een filosofievak zou kunnen laten zien dat de rationaliteit in de middeleeuwen overwegend theologisch was.»

«Je kunt alles van een andere kant bekijken, en ook van drie kanten, en van vier, en op de duur is het aan alle kanten even rond. Veel verder kun je niet geraken, maar je hebt toch een soort van effect.»

(Foto Hendrik Delagranghe)

meet af aan is aan het HIW echter gezegd, dat de filosofie geen apologetiek is. Zij dient niet om de redelijkheid van het geloof te bewijzen.»

Steel: «Tomas vond ook al dat je niet kon filosoferen vanuit premissen van het geloof. Je moet de autonomie respecteren. Filosofie is geen catecheses in abstracte termen. Dat heeft het instituut altijd geweten, en bij Tomas vond men daar het model voor. Het HIW is geen voorbereiding op of een annex van theologien.»

Vandermeersch: «Filosofie en godsdienstwetenschap zijn duidelijk van elkaar gescheiden. Dat moet men goed verstaan binnen de terugkerende restauratiepogingen van de Kerk. De filosofie heeft zich van in het begin vrij opgesteld, en altijd relatief weinig uitwisseling met de Kerk gehad. Later hebben ook de theologen zich van de Kerk vrijgemaakt. Zij deden dat door de bijbelstudie. Op die manier konden zij hun onafhankelijkheid ten opzichte van de kerkelijke uitspraken vergroten.»

Veto: *Aan de KU Leuven krijgt elke student filosofie voorgeschoteld. Wat is het belang en de waarde daarvan?*

Burms: «Ik weet het niet. Dat is het enige echte antwoord dat ik kan geven. Inleidingen in cursussen leggen vaak uit wat het belang is van filosofie. Ik doe dat niet of zeer weinig. Het is een verkeerd uitgangspunt om te willen nagaan: wat kan iemand daar aan hebben? Tenzij ik zelf zou twijfelen, als ik zelf niets aan mijn vak zou hebben. Ik spreek vanuit

zelfstudie zonder begeleiding is larie. En die begeleiding zie ik er niet komen.»

De Corte: «Wat is het gevolg? Je laat de studenten boeken lezen en papers schrijven. Maar wat voor werk daar inkruip aan begeleiding! Dat is helemaal geen rationalisatie voor de prof. Hij zal nog minder tijd hebben dan nu om aan wetenschappelijk onderzoek te doen. Tenzij hij natuurlijk naast iedere prof een assistent zet. Hier in het HIW heeft niemand er een.»

«Over het geheel van de universiteit genomen zullen de hervormingen serieuze gevolgen hebben voor de filosofie. Wij hebben zelf erg weinig studenten. Voor onze bestaafing zijn wij voor een groot deel afhankelijk van de andere richtingen. Als die 'dienstverlening' met een derde zou verminderen, dan heeft dat consequenties voor de benoemingspolitiek in het HIW. En we zitten nu al krap.»

Veto: *Volgens Dillemans is er geen reden tot bezorgdheid.*

De Corte: «De rektor zegt dat men zou moeten komen tot een uniform systeem voor de hele universiteit. In het eerste jaar geeft men een inleiding tot de filosofie, in het tweede jaar etiek, in het derde jaar een kritische reflectie op het eigen domein, en in het vierde jaar krijg je een soort metafysisch vak met religieuze inspiratie.»

«Wij zijn daar natuurlijk niet tegen. Maar de vraag is: wie gaat daar voor zorgen? De rektor kan dat niet opleggen, elke faculteit is daarin autonoom. Een tweede bedenking: is zoiets wel wenselijk? Als er een soort diversiteit gecreëerd is in de verschillende filosofiepakketten in de faculteiten, is dat niet toevallig. Wij vinden dat een teoloog meer filosofie nodig heeft dan een burgerlijk ingenieur, en een pedagoog meer dan een licentiaat sportkot.»

zaak. Want als dat niet gebeurt, betekent filosofie al vlug niets meer. Er moet een voortzetting zijn in de richting van een publiek.»

Veto: *Veel valt daar toch niet van te merken.*

Steel: «Je mag dat niet veralgemenen. In de eerste periode heeft het instituut maatschappelijk wél een rol gespeeld. Het tomisme had iets te maken met de sociale beweging. Leo XIII is ook de paus van *Rerum Novarum*, de encycliek voor de ontvoeding van de arbeiders, opdat ze niet in het socialisme zouden terecht komen. Er was de overtuiging dat je in de filosofie van Tomas ook een maatschappijvisie had, een soort korporatistisch model met het individu als deel van de gemeenschap. Figuren uit het instituut hebben op dat gebied zelfs een politieke rol gespeeld.»

Veto: *Dat was vroeger. Hoe zit het vandaag?*

Burms: «Ik leg het liefst de klemtoon op het reflectieve karakter van de filosofie. Dat is de bereidheid om een stap achteruit te zetten, niet noodzakelijk met het doel kritiek te leveren. En dan is men niet noodzakelijk gericht op de vraag: wat moet er gebeuren, of wat kan hier verbeterd, wat moet hier bekriftigd worden.»

«Ik zou absoluut niet bereid zijn om mijn mening uit te spreken over een aantal brandende kwesties. Ik zou bereid zijn daarover na te denken, maar ik wil zeker niet algemeen, en in het kort, mijn mening zeggen. De meningen moeten gevormd worden vanuit een contact met de realiteit waarover het gaat.»

Veto: *Maar uiteindelijk komt het HIW zeer weinig naar buiten.*

Dhondt: «Het is de grootheid geweest van deze instelling, dat ze zich op academisch niveau heeft gehouden. Maar alle grootheid is beperkt. In onze traditie zijn de mensen niet geneigd om voor alle maatschappelijke problemen meteen een oplossing te geven. Dat zou men kunnen doen, het ware interessant als een filosoof een weekelijkse rubriek had in de zaterdagkrant, zoals destijds in *La Libre Belgique*, maar je kunt niet de twee dingen tegelijk doen.»

«Neem nu journalistieke kritiek: die is vaak kortzichtig en eenzijdig. Ik noem dat de 'kickeblik'. Een kip heeft geen parallaxen, ziet geen perspectief. Dat gevaar bestaat altijd in de maatschappij, en de afstandelijkheid van de filosofie kan daar heilzaam voor zijn.»

De Corte: «Wij zijn vooral bezig met klassieke teksten. Dan ben je natuurlijk niet zo mediageniek. Als je daarover iets moet zeggen in de media, heb je geen ruimte meer voor nuances. De vraag van de media is: bent u voor of tegen? Als je dan 'ja, maar' zegt, dan is het al te veel. De dingen zijn niet zo zwart-wit als de media willen laten geloven.»

Vandermeersch: «De maatschappij wordt bedreigd door de yuppie-massas en de VTM-kultuur. Aan de Gentse universiteit heb je filosofen die daarover lawaai maken in de media. Ze hebben geen ongelijk. Dat wil niet zeggen dat de filosofie in Leuven minder ver zou staan. De mensen van Leuven zouden wel meer hun mond moeten openen, maar er is hier niet echt een medium om het grote publiek te bereiken. Trouwens, het risico om in simplificaties te vervallen, is zeer reëel.»

Johan Reyniers
Tine Van Heesvelde

VOLGENDE WEEK
OPNIEUW HIW

WORD
JOURNALIST

Leer nu voor een boeiend beroep, een goede (bij-)werkdienst met een persoonlijke perskaart.
Informer schriftelijk bij:
(2x13-fr. postz. bijvoegen)
Ready Press Agency S.V.
Bakelaarstraat 42
2800 Mechelen

Dat waren nog eens tijden "Wie konservatief was, hield zich toen gedeisd"

Het raakt misschien uw kouwde kleren niet, maar Sociale Raad bestaat dit academiejaar 25 jaar. Volgende week wordt dat gevierd in Veto. Als opwarmertje presenteren we u deze week een interview met Roel Nieuwdoorn. Hoewel hij nooit zelf in Sociale Raad gezeten heeft, was hij zeer actief in de studentenbeweging in het midden van de jaren '60 en was hij van nabij betrokken bij de oprichting van Sociale Raad in oktober 1964. Het was de tijd dat Mgr. Descamps rektor was, de strijd om Leuven Vlaams volop werd uitgevochten, meisjes en jongens nog strikt gescheiden huisden, het begin ook van de democratisering van het onderwijs en het medebeheer. Een tijdsbeeld.

Nieuwdoorn is op het moment advocaat, gespecialiseerd in de juridische aspecten van bedrijven die investeringen of overnames plannen in België. Of dat niet ver verwijderd is van de idealen uit zijn studententijd?

Nieuwdoorn: «Ik denk dat een aantal mensen van toen mij nu kleinburgerlijk zouden noemen, of zelfs nog erger: een verdiger van het grootkapitaal en de multinationals. Toch vind ik voor mezelf niet dat er iets aan mijn overtuiging veranderd is. Je past je aan aan een werksfeer en een maatschappelijke situatie. In mijn studententijd was de hele studentenbeweging sterk met maatschappelijke vragen bezig. Voor de universiteit hadden we ook grote plannen. Het onderwijs moest hervormd worden, de structuren gedemocrateerd, daarbij kwam nog de strijd om Leuven Vlaams.»

Bots

Veto: Bereikten jullie daarmee de massa van de studenten of leefden die eisen alleen bij een groepje geëngageerden?

Nieuwdoorn: «Dat is langzaam geëvolueerd. In het begin van de jaren '60 waren er verschillende politieke of semi-politieke verenigingen, uiteraard met mensen met dezelfde ideeën. Daarnaast was er een actief klubbeven. Wij zijn dan sterk het Fakulteitenkonvent (FK) gaan pushen. Het FK was de overkoepeling van de fakulteitskringen en op die manier van de studenten. Wij vonden dat we ons bij belangrijke beslissingen niet zomaar over het hoofd konden laten lopen door de politieke verenigingen. Hoewel het FK in het begin moeilijk aanvaard werd, is er gaandeweg een goede samenwerking ontstaan met de

meeste verenigingen, vooral natuurlijk omdat onze eisen gelijklopend waren.»

Veto: In de jaren '60 is de studentenbeweging op verschillende gebieden politiek sterk geëngageerd geweest. Er was de Vlaamse beweging in Leuven, er was ook de sterke verlinking en het studentensyndikalisme. Waren er geen botsingen tussen die verschillende stromingen?

Nieuwdoorn: «Ongetwijfeld waren er mensen in de Vlaamse beweging die zich niet goed voelden in het studentensyndikalisme, en omgekeerd. Maar voor de grote groep van studenten ging dat perfect samen. De Vlaamse beweging met het 'Walen buiten' had immers sterke sociaal-ekonomische ondertonen. Je probeerde een steeds maar groeiend aantal Vlaamse studenten op te vangen en te zorgen dat ze een degelijk universitair onderwijs genoten in hun eigen milieu, en niet verdrongen door grote aantallen franstalige studenten. Juist doordat die twee problematieken samen gingen konden we zoveel mensen mobiliseren: 8000 tot 10.000 studenten die in Leuven betogen, dat was 60% van studentenbevolking.»

Prop

Nieuwdoorn: «De verlinking in die tijd was kenmerkend voor de hele studentenbeweging. Begin '60 was het FK nog erg konservatief, en organiseerde alleen gezelligheidsaktiviteiten. Tegen '64-'65 was dat er helemaal uit. Twee jaar later was Kris Merckx (tegenwoordig hoofdredakteur van het PVDA-blad Solidair, pd/ep) trouwens preses van Medika, dus je kan moeilijk zeggen dat we toen nog met ultra-konservatieve zaken.»

«Dezelfde tendens vond je ook terug

in de groei van de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) en de Studentenvakbeweging (SVB). Tegen '67 werd er niet langer gelachen met het idee van een studentenvakbond. Ook die evolutie is snel gegaan. Toen we op VVS-kongressen in '65 met het idee van het studentenloon op de proppen kwamen, vielen er sommigen steil achterover. Niet omdat men dacht dat je in studentenloon geloofde, maar gewoon al om het idee: hoe bedenken ze het? Enkele jaren later was de grote discussie over studiefinanciering de keuze tussen studiebeurs en studieloon.»

«Uiteraard was niet iedereen SVB'er. Maar wie konservatief was, hield zich in die tijd toch gedeisd, want hij viel behoorlijk uit de toon.»

Veto: Behalve naar de politiek toe.

matiek van medezeggenschap hangt eigenlijk nauw samen met de splitsing van het unitaire Leuven. Ten eerste was er een puur financiële reden om inspraak te eisen. De Raad van Bestuur van de unief bestond toen slechts uit enkele mensen. Die namen alle beslissingen. Met de splitsing van de universiteit die in de lucht hing, kwam ook de discussie op gang over de verdeling van de budgetten. We vreesden dat men met die centen ging sullen en dat er veel zou verdwijnen.»

«Ten tweede was er een organisatorische reden. Het budget van de sociale subsidies werd aan Leuven als geheel toegekend. Vóór het intern konden verdelen, moesten we eerst zorgen dat ze niet allemaal naar de Franstaligen gingen. De Franstaligen beheerden trouwens het geld. En met Woitrin, de toenmalige sekretaris-generaal van de franstalige afdeling, die zelfs luidop verkondigde dat het schandalig was dat die Vlaamse studenten hun mond open deden, had je het niet bepaald gemakkelijker.»

Schop

Veto: Jullie werden in het begin blij-

zijn we één keer naar een fakulteitsraad mogen gaan, en dat was dan alleen maar een test om te zien of die studenten wel beleefd op hun stoel konden blijven zitten zonder in vloeken uit te barsten. Nu vindt men het doodnormaal dat de studenten gekonsultueerd worden en kunnen meebeslissen.»

«Daaraan is natuurlijk het gevaar verbonden dat men het instituut om het instituut gaat verdedigen. Men zit er nog omdat het hoort dat er studenten in de fakulteitsraad zitten, maar men heeft geen idee van wat men wil bereiken. Het medebeheer moet een middel zijn om eisen door te drukken.»

Veto: Het eerste medebeheer is er uiteindelijk in de sociale sektor gekomen. Konden jullie daar iets bereiken?

Nieuwdoorn: «In Alma was er al een tijdje medebeheer. Rond 1964 begon men ons ook advies te vragen op bijvoorbeeld het gebied van huisvesting, meebeslissen was er toen echter nog niet echt bij. We kwamen toen voortdurend voor typische problemen te staan. Zo was er de discussie rond de bouw van de huizenblokken Arenberg, bij het Sportkot. Wij hadden twee vragen. Ten eerste vroegen we een blok voor gehuwde

«Het onderwijs begin jaren '60 was onvoorstelbaar ouderwets en patriarchaal. Je waande je in de 19e eeuw.»
(Foto Hendrik Delagrangé)

werden er ook eisen geformuleerd binnen de universiteit zelf. Er is bijvoorbeeld heel wat gediscussieerd over de relevantie van het universitaire onderwijs.»

Nieuwdoorn: «Het is onvoorstelbaar hoe ouderwets en patriarchaal het onderwijs toen was. Je waande je in de 19e eeuw. Als je de democratisering van het onderwijs verdedigt, dan betekent dat dat de universiteit niet alleen een 'homo universitatis' vormt. Hier komen niet alleen mensen die zich de luxe kunnen permitteren zich wat cultureel te vervolmaken. De unief moet ook een opleiding bieden die emancipeert en je kansen geeft in de maatschappij.»

baar niet erg serieus genomen.

Nieuwdoorn: «Er werden in die tijd bergen verslagen en rapporten geschreven waarin we onze eisen formuleerden. Bij de pers kreeg dat wel gehoor, maar de toenmalige rektor, Mgr. Albert Descamps, wilde er zelfs geen tijd voor vrijmaken. Gelukkig waren er vooraanstaande professoren die ons steunden en hun mond durfden open doen. Ik denk aan De Somer en Vandembroucke, de vader van Frank Vandembroucke.»

«We hebben echt herrie moeten schoppen voor we op de fakulteitsraad van Rechten werden toegelaten. In 1966

studentenkoppels. Zoets werd dadelijk met een scheef oog bekeken, want studentenkoppels dat was bijna dood-zonde. Ten tweede vroegen we een apart blok voor jongens en één voor meisjes. Maar dan zaten ze natuurlijk veel te dicht bij elkaar: dat was de zonden van Gomorra over Leuven halen. Dus die voorstellen werden gewoon van tafel geveegd. De enige die nog begrip had voor onze voorstellen was, eigenaardig genoeg, vice-rektor Mgr. Maertens. Die was blijklaar op de hoogte van wat er gebeurde.»

Paul De Krock
Erik Paredis

Korrel

Nieuwdoorn: «Vandaar onder andere het protest tegen de verouderde kennis. Een prof die benoemd was in 1934, had zijn stof nog bijgehouden tot dat jaar. Daarna stopte alle informatie. Er werd geen enkele richting gegeven binnen de fakulteit zelf. Iedereen deed op zijn eigen domein wat hij wilde. In de fakulteitsraad werden zulke dingen niet besproken, er was geen enkele controle. Pas toen de fakulteitsraden werden opgesteld voor studenten kwam er enige controle.»

«Het eksamensysteem werd ook op de korrel genomen. Toen werden alle eksamen in twee à drie dagen afgenomen. Dat vonden we toch een beetje van het goede teveel. Ook voor seminars hebben we geijverd. Praktisch alles was toen hoorcollege. In kleine groepen werken was een revolutionaire nieuwwijheid.»

Veto: Om zulke dingen te kunnen realiseren, moesten jullie wel vertegenwoordigers hebben in de beheersorganen. Was daar veel weerstand tegen?

Nieuwdoorn: «In het begin vond men het gewoon grif als je over medebeheer sprak. Het heeft lang geduurd voor we echt vooruitgang boekten. Die proble-

ROOD

De studentenbeweging in de jaren '60 verschilde sterk van die van tegenwoordig. Als overkoepelend orgaan was er het Leuven Studentenkorp (LSK). Daaronder hoorde onder andere het Katholiek Hoogstudenten Verbond (KVHV), het Fakulteitenkonvent (FK), de overkoepeling van de fakulteitskringen, het Seniorenkonvent (de overkoepeling van de regionale studentenclubs) en na zijn oprichting ook Sociale Raad.

Roel Nieuwdoorn was in het academiejaar '63-'64 sekretaris van het FK. Het academiejaar daarop werd hij preses van het FK. In '65-'66 was hij voorzitter van het LSK.

De unitaire Leuvense universiteit verkeerde in die jaren in crisis. Enerzijds zorgden de problemen tussen Vlamingen en Walen voor animo, anderzijds was er toenemende kritiek op het zeer centralistische gezag van de bisschoppen. Eind '65 besloten de bisschoppen tot de oprichting van de commissie Leemans-Aubert die zich over de structuren en de toekomst van

Leuven moest buigen. Op het punt van de overheveling van de Franse afdeling naar Waver raakten Vlamingen en Walen het echter niet eens. Toen de bisschoppen op 13 mei 1966 verklaarden te blijven vasthouden aan "de fundamentele geografische eenheid" van de Leuvense unief, leidde dat tot woeste reakties in Leuven (de zogenaamde eerste studentenrevolte) en heel Vlaanderen.

Vanaf dan was het protest van profen en studenten niet meer te stuiten. Op het moment dat de Franstaligen in januari '68 besloten om praktisch hun volledige afdeling in Leuven te behouden, werd dat aanleiding tot de beruchte tweede studentenrevolte in 1968. Het verzet tegen het bisschoppelijk gezag had, behalve het Vlaamse aspect, in de loop van de jaren nog een dimensie bijgekregen: een algemeen verzet tegen het autoritarisme. Linkse studentenleiders als Paul Goossens en Ludo Martens richtten de Studentenvakbeweging (SVB) op. In '68 namen zij het voortouw in de akties. De invloed van die beweging zou Leuven nog lang een rode reputatie geven. (EP)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Horizontaal - 1. Bijnaam van Ceaucescu. 2. Lichaamsbedekking - geluid van een snelle, rollende val. 3. Duivel der onreine liefde - zoogmoeder. 4. Bezitter van een aangrenzend land. 5. Geleerde die eilanden bestudeert. 6. Uitholling in een wand - vloebaar bestanddeel van bloed. 7. Dierentuin - hint. 8. Duldt - Belgische politieke partij. 9. Dwaling - pers. vnw. 10. Geboorteplaats van Christus - vrouwelijke fantastische figuren.

Vertikaal - Veerman aan de Styx - toon (muziek). 2. Rustplaats - traag, willoos. 3. Uit naam van - binnenkort. 4. Tegenstander van alcoholgebruik - onder meer. 5. Alleenheerser. 6. Letterkundig bronnenonderzoek. 7. Tepelhof - kort moment. 8. Motorwedstrijd te Assen - de Levant. 9. Leer dat alle stoffen en zelfs de geest uit atomen bestaan. 10. Mannelijk dier - snel grijpen.

Dijhad, heilige oorlog in de islam

Duizend bommen, bij de baard van de profeet

Er bestaat tegenwoordig in de westerse publieke opinie een toenemende belangstelling voor de islamitische opleving in de wereld. Voortdurend horen we over nieuwe extremistische en terroristische organisaties die een islamitische revolutie voorstaan, al dan niet naar Iraans model. Het beeld dat de media van de islam gemaakt hebben is er inderdaad één van fundamentalisme en intolerantie, van *Hizb Allah* (de partij van god) en dijhad, heilige oorlog. Een beeld dat nog weinig ruimte overlaat voor nuancering, en dat de dialoog tussen kristenen en moslims de laatste vijftien jaar alsmat bemoedigt heeft. Om te beletten dat we in een vicieuze cirkel terecht komen, waarin toenemend racisme een steeds sterkere ekstremistisch-islamitische reaktie oproept, is er behoefte aan dialoog. De publikatie "Strijden op de weg van Jahwe, God, Allah!" is een aanzet tot die dialoog.

De bijdragen in dit tweede Cahier voor Vredesologie vormen de neerslag van een kollokvium, dat op 1 maart aan de Fakulteit Godgeleerdheid georganiseerd werd door het Centrum voor Vredesologie in samenwerking met Pax Christi Vlaanderen. De teksten werden onder de neventitel *De heilige oorlog in het oude testament, westers christendom en islam* gebundeld en gepubliceerd door Roger Burggraef en Johan de Tavernier. Uitgangspunt is dat een eerklijke behandeling van de dijhad in de islam vraagt om een reflectie over het verschijnsel van de heilige oorlog in de eigen joods-kristelijke traditie.

Ploegscharen

Het boek is dan ook in drie delen opgedeeld. Een eerste deel bestaat uit een bijdrage van Mark Vervenne, docent eksege aan de KUL, over geweld en oorlog in het oude testament. Geweld is inderdaad een aspect van het oude testament dat doorgaans met schroom behandeld wordt, of liefst nog met de mantel der liefde bedekt wordt. Toch is geweld zeer nadrukkelijk aanwezig in de Bijbel, en dringt zich voor kristenen dan ook de vraag op hoe ermee om te gaan. Uitgaande van het vers "Smeed uw ploegscharen om tot zwaarden" (Joël 4,10), gaat Vervenne op zoek naar een zinvolle interpretatie van het beeld van een strijdlustige god. Hij toont hoe er in het jodendom geen sprake is van heilige oorlog in strikte zin. Wij houdt het oude testament een spiegel voor van de mogelijkheden tot geweld en oorlog die inherent zijn aan het mens-zijn. Bovendien staat het beeld van een 'geweldige god' vaak voor een vorm van verbaal geweld van de armen tegen hun gewelddadige onderdrukkers.

Een tweede deel, van de hand van historicus Rafaël De Keyser, behandelt oorlog en vrede in het westers, middeleeuws kristendom. De Keyser beschrijft de evolutie van de vroegkristelijke theorie van de 'bellum iustum' onder het Romeinse rijk, tot het begrip van de 'bellum

sanctum' in de vroege middeleeuwen. Hij toont ook hoe de kerkelijke vredesverdring van Godsvrede en Godsbestand, die rond het jaar duizend ontstond, gepaard ging met een oorlogszuchtige dynamiek naar buiten toe. De 'kristelijke samenleving' die rond de éne waarheid van het kristelijke geloof gebouwd is, gaat zich overdraagzaam opstellen ten opzichte van andersdenkenden. Zo maakt de Godsvrede de kruistochten in het oosten mee mogelijk. Een historische ontwikkeling die interessante herkenningspunten biedt met de evolutie en interpretatie van de dijhad in de islam.

Het derde deel tenslotte, over dijhad in de islam, wordt ingeleid door Urbain Vermeulen, hoogleraar islamkunde. Hij maakt ons vertrouwd met het begrip dijhad, met zijn verschillende uiteenlopende betekenissen. Verder doorheen het boek zal het inderdaad nodig zijn onderscheid te maken tussen die verschillende betekenissen. Een eerste betekenisveld, dijhad als *inspanningen doen op de weg van god*, heeft betrekking op de 'grote dijhad' of 'dijhad van de zielen'. Daarmee worden alle niet-militaire inspanningen bedoeld, die men op religieus, moreel, sociaal, cultureel en wetenschappelijk vlak kan doen voor god en de islam. Een tweede, en afgeleide betekenis, dijhad als *strijden voor god en de islam* verwijst naar de 'kleine dijhad' of 'oorlog der lichamen', dijhad als een militaire onderneming. Rond die verschillende mogelijke betekenissen of interpretaties van dijhad, die nochtans niet tegenstrijdig hoeven te zijn, concentreert zich het debat tussen modernisten en fundamentalisten in de islamitische wereld. In het licht van de modernisten of reformisten, die alleen een defensieve oorlog aanvaardden, bekleemden de fundamentalisten het missionaire karakter van de islam. Dijhad is een wezenlijk aspect van hun visie op de islam, en beoogt het omverwerpen van de bestaande westerse structuren, die door een islamitische samenlevingsvorm moeten vervangen worden.

Nochtans wordt deze visie op dijhad slechts door een minderheid beleden. Onder de titel "Dijhad in meervoud" worden de bijdragen van verschillende moslims die aan het kollokvium deelnamen, en hun invulling van de notie dijhad gepresenteerd. Telkens maken we kennis met aspecten van de 'grote dijhad', de geestelijke, morele en sociale inspanningen in dienst of in naam van het geloof. Voor de Marokkaanse Nazihah Maher omvat dijhad haar strijd voor emancipatie van de vrouw in de islam, op basis van de Koran zelf. Dogan Ramazan, Turks leraar islamitische godsdienst, ziet dijhad juist als de strijd tegen analafetisme en godsdienstwaan-zin, dijhad als strijd tegen fundamentalistisch geweld. Fátima Goudman, Belgische islamitische, omschrijft dijhad als een mystieke en geestelijke inspanning op de weg van god.

Naïef

In zijn bijdrage tot dit deel over de islam, bepleit Emilio Platti, docent aan het "Institut dominicain d'Etudes Orientales du Caire", een brede en diepgaande dialoog met deze islam, die door zoveel verscheidenheid gekenmerkt wordt. Nochtans, zo stelt Johan Leman, mag zo'n dialoog niet naïef zijn. Echte tolerantie tegenover islam in het westen veronderstelt net dat men duidelijk maakt dat niet elke islam hier bestaansrecht heeft. "Wij zijn het aan onszelf en aan de tweede generatie moslim migranten verplicht om enkel deze tendensen een kans te geven die leiden tot een geïntegreerde "westerse" islam."

"Strijden op de weg van Jahwe, God, Allah!?" laat de lezer op een verhelderend manier kennismaken met een aantal sleutelbegrippen van de islam, en nuanceert op die manier de westerse beeldvorming van het 'islamitische gevaar'. Het echte gevaar schuilt immers in vooroordelen en misverstanden die hun voedingsbodem vinden in onwetendheid en onbegrip voor elkaars situatie. Het boek vormt een appél tot een konstruktieve interreligieuze en interculturele dialoog, tot tolerantie en pluralisme als basis voor een multiculturele maatschappij. Geen luxe temidden van al het medageweld rond migranten- en etnische, de demagogie van reïntegratie en terugkeerbeleid, en het integreristische gelulkoek over Vlaamse volksraad.

Stef Wauters

"Strijden op de weg van Jahwe, God, Allah!?" De heilige oorlog in het oude testament, westers christendom en islam." Cahiers voor Vredesologie - nr. 2, 1989, 176 blz., 395 fr. Een uitgave van uitgeverij Acco.

HUISARTSEN en wie dat willen worden, komen van donderdag tot zaterdag ongetwijfeld erg aan hun trekken op de tweede Medika-beurs. Dat wil zeggen: de tweede beurs van de nieuwe generatie. Medika heeft namelijk tot 1981 ook al beurzen georganiseerd. Toen wilde de kring niet meer weten van reclame voor medische producten, en werd de beurs afgevoerd. De daaropvolgende jaren maakten de assistenten er werk van, maar op de duur werd het teveel een beurs voor specialisten. Vandaag ziet Medika de beurs niet als een gifvat met reclame: de student moet kunnen schiften, en dat leert hij best nu al, vóór de verkopers aan zijn deur staan. In de opleiding zelf wordt immers maar weinig vermeld over wat je nu precies moet gebruiken. De beurs brengt wel meer dan alleen maar pilletjes: er zijn ook softwareprogramma's voor huisartsen, en er zijn nogal wat lezingen. Over Aids bijvoorbeeld, over de rechten van artsen, of over vrouwelijke artsen. Op 11/1 wordt de zaak geopend, om 19.00 u in de Hallen.

ZOEKERTJES

- Zoek huurder voor gemeubelde kamer voor januari-juli (4000 fr. alles inclusief) Parijsstr. 38.
- Ook "zo"? Welkom dan bij de homo- en lesbi- jongeren van het Goëie Spoor, elke maandag om 20.30 u., Amerikaan. 3. Zo zijn we!
- Homo- en lesbiennecentrum De Roze Drempel ontbent maandag en donderdag 20.00-23.00 u. Amerikaalaan 3 (JAC) ☎ 22.85.82. Kafee elke woensdag 21.00-1.00 u. Craenendonck 27.
- Bartje zoekt weggeplon knuffeldier dat luistert naar de naam Snoopy om na 24.00 uur naar te kopen.
- Typen van tessen en alle verslagen: ☎ 23.54.76. (liefst na 17.00 u.)
- Kot te huur (februari-mei) in Munster. ☎ 056/21.16.38.
- Al uw tikwerk op tekstverwerker, snel en verzorgd, studentvriendelijke prijzen, tabellen geen probleem. Bel 23.46.26.
- Typen van tessen, verslagen en teksten op laserprinter. Vertalingen; inbinding. Kris Roselle, Naamsesteenweg 130, Heverlee. ☎20.70.77.
- Luma, typen van tessen, verslagen en teksten. Vertalingen. Steenbos 25, 1641 Alseberg. ☎ 02/380.12.80.
- Stuc zoekt enthousiaste vrijwilligers die in ruil voor een vrijkaart de promotieploeg een handje willen helpen: afficheering, brochures, zaalwacht. Tweede verdieping van 't Stuc.
- Te koop: elektronische typemachine; Olivetti Compact 70. Nauwelijks ge-

bruikt! Bel ☎ 28.31.70. (overdag) of 26.15.42. ('s avonds).

- Prachtige oude Solex (jaren 40) te koop. 1000 fr.; in goede staat. ☎ 050/33.31.20.
- Iedereen is belangrijk, Nancy, ook jouw mening wordt gerespecteerd; eikenlijk zien we je heel graag aankomen!
- Labyrint, cultureel vrouwencafé Visserstr. 2. Open wo-do 20.00-02.00 u., zo 20.00-24.00 u. elke vrij en zat vrouwenvrij 22.00-04.00 u.
- Te huur: ruime gemeub. meisjeskamer zeer rustig gelegen, onmiddellijk vrij. Gem. keuken. Drinkwaterstr. 3 (zijstr.) Parijsstr. ☎ 25.30.76. na 19 u.
- Fakbar De Shrink is te huur voor prive-fuiven op vrijdag en zaterdag. Info: ter plaatse (Tiensestr. 115A) of ☎ 28.60.78.

**Tikkantoor
Devano**
016/23.98.70

**Tekstverwerking
Laserprinting ★ Lay-out
Dactylografie**
Boeken, tijdschriften,
cursussen, thesissen,...

**Onze jarenlange ervaring
en professionele aanpak**

T. & K. Van Nooten-Dehaes
Wilseseestweg 54
3020 Herent

Enige kennisgeving

Aan de vrije verenigingen van het Leuvense

Vrije verenigingen kunnen zich jaarlijks kandidaat stellen om voor subsidiëring in aanmerking te komen. Ook de verenigingen die in het afgelopen jaar erkend werden, zijn hier toe verplicht.

Om in aanmerking te komen voor subsidiëring door Loko moet een organisatie aan de erkenningscriteria (zie kader) voldoen. Een aanvraag tot erkenning wordt schriftelijk gedaan. Ze bevat een overzicht van de activiteiten door de vereniging georganiseerd in het voorbije academiejaar. De aanvraag moet eveneens een financieel verslag bevatten van inkomsten en uitgaven van datzelfde academiejaar of van het burgerlijke jaar 1989. Ook moet de kandidaat-vereniging schriftelijk kunnen verantwoorden dat ze voldoet aan elk van de erkenningscriteria. Deze schriftelijke procedure moet haar onderdelen is verplicht.

De kandidaturen moeten binnen geleverd worden op het Loko-sekretariaat in de 's Meiersstraat 5, Leuven t.a.v. Paul

Vandepuiterlijk op maandag 22/1 om 17.00 u. Na deze datum wordt geen enkele aanvraag meer aanvaard.

Advies

Het zijn de erkende verenigingen van 1989 die een advies geven aan de Algemene Vergadering van Kringraad over de aanvaarding van de ingediende kandidaturen. Op basis van dit advies wordt een verantwoording opgemaakt, die een grondige discussie op Kringraad moet garanderen.

Op de adviesvergadering van het FKK zijn uiteraard alle kandidaat-verenigingen uitgenodigd om, waar nodig, bijkomende inlichtingen of verduidelijkingen te geven. Deze adviesvergadering gaat door op donderdag 25 januari 1989 om 16.00 u. in de 's Meiersstraat 5.

Na erkenning zijn activiteiten subsidiërbare vanaf 1 januari tot en met 31

december 1990. Het toekennen van de toelagen gebeurt op de maandelijkse vergadering van het FKK waarop telkens de activiteiten van de vorige maand besproken worden. Konkreet betekent dit dat in februari '90 een FKK-vergadering doorgaat over de subsidie-aanvragen betreffende manifestaties van januari '90. Aangezien de beslissing eerst begin februari genomen wordt, doen alle verenigingen er goed aan alle bewijsstukken met betrekking tot activiteiten in januari 1990 te bewaren. Welke activiteiten of onderdelen ervan subsidiërbare zijn en onder welke voorwaarden, staat te lezen in een document dat afgehaald kan worden op het Lokosekretariaat.

Over de erkenningsprocedure wordt in geen geval correspondentie gevoerd met Loko daar alle nodige informatie in dit bericht is opgenomen.

Paul Vandepuiter

ERKENNINGSKRITERIA

1. De vereniging moet hoofdzakelijk uit studenten bestaan.
2. De vereniging moet een actief karakter hebben. Daartoe heeft zij het voorbije jaar minstens 1 activiteit georganiseerd die
 - plaatsvindt in een zaal in de gemeente Leuven;
 - openbaar was en waartoe iedereen werd uitgenodigd via gedrukte affiches of pamfletten, en waar ook iedereen toegang kreeg;
 - minstens 1 spreker, die geen student is aan het woort liet of waar gebruik gemaakt werd van audio-visuele middelen (film, dia's...).
3. Zij mag niet het statuut hebben van een raad of fakulteitskring.
4. De vereniging moet toe doel hebben bij te dragen tot de maatschappelijke bewustwording van de studenten. Dit wil zeggen dat louter culturele en sportverenigingen of gezelligheidsclubs uitgesloten zijn.
5. De vereniging moet zich bij haar werking houden aan de universele verklaring van de rechten van de mens en de wet op het racisme van 30 juli 1981.
6. Zij moet als groep uitgebouwd zijn, dit wil zeggen dat zij beschikt over een permanent sekretariaat of minstens een kotadres of postbus.
7. De vereniging heeft het voorbije burgerlijke jaar geen offensief fysisch geweld ten opzichte van personen gebruikt, gepropt of anderen eters aangezet. Dit wordt vermoed, tenzij een andere vereniging het tegenbewijs levert.
8. Een vereniging kan slechts na 1 jaar werking als zodanig erkend worden. Voor juni van vorig academiejaar moeten 1 activiteit zoals geformuleerd in criterium 2 en 2 andere activiteiten plaatsgevonden hebben.
9. Bovenstaande criteria worden kumulatief toegepast. □

Jaap Kruihof over het socialisme (deel 1)

“Liberalen zijn tegen collectivisering, want dan zijn ze hun centen kwijt

Stel je voor: je spreekt op 21 december met Jaap Kruihof af, en je denkt achteraf tevreden “dat het wel iets origineels kan worden”. Vrijdag 29 december sla je ‘De Morgen’ open en bots je tot je ontzetting op 2 (twee!) pagina’s Kruihof. Maak dat mee. Maar kom, we zijn ‘De Morgen’ al zo dikwijls voor geweest, dat we hen dit sukses ook wel eens gunnen. Jaap Kruihof, filosoof aan de Rijksuniversiteit van Gent, is volgens het tijdschrift ‘De Nieuwe Maand’ één van de toonaangevende intellectuelen in Vlaanderen. Bij zijn 60ste verjaardag verscheen bij EPO een liber amicorum “Dwarsdenken”. Een toepasselijke titel, want de publicaties van Jaap Kruihof hebben meestal twee bijzondere kenmerken: hun duidelijkheid en hun controversieel karakter. Net als Kruihof zelf: hij verpakt zijn mening niet, maar legt die omstandig uit. Wij vroegen Kruihof, naar eigen zeggen een ‘socialist’, naar de toekomst van dat socialisme.

Jaap Kruihof: «De huidige socialistische partijen van België voeren de naam ‘socialistisch’, maar zijn sociaal-democratisch. Dat is een wezenlijk verschil. Sociaal-democraten zitten helemaal ingekapseld in het kapitalisme, waarvan zij de eerste uitwassen door sociale voorzieningen proberen te milderen. Bon, die mensen doen wat ze willen, maar ik vind dat onvoldoende. Echte socialisten hebben een grote pretentie: zij willen immers ook democratie op economisch vlak. Liberalen niet, die zijn alleen voorstander van politieke democratie. Op gebied van de economie willen zij hun eigen gang gaan. Hier preken zij de *far west-ideologie*: het recht van de sterkste.»

«Zonder een democratische economie is het ideaal van gelijkwaardigheid tussen alle mensen volstrekt utopisch. Je krijgt dan verschillen tussen weddes van 1 tot 100, dat heeft niets meer te maken met gelijkwaardigheid. Daar trekt een liberaal zich dus niets van aan, maar een socialist wel. Er zullen altijd verschillen bestaan, maar je moet tenminste voor gelijke kansen zorgen. Dat kan enkel door de essentiële economische processen – die waar iedereen de gevolgen van ondervindt – te collectiviseren: het bankwezen, de verzekeringen, alle openbare nutsvoorzieningen, de wegen, de kanalen, de gezondheidszorg, de bouw. Zelfs de belangrijkste cultuurmechanismen moeten gekollektiveerd worden. Zo is BRT in principe een socialistisch project, daar waar VTM helemaal een kapitalistisch initiatief is.»

«De praktijk van die collectivisering is tijds- en plaatsgebonden. Als ik een bedrijf heb waarvan de reperkussies beperkt zijn – ze gaan niet verder dan mijn gemeente – dan is het volstrekt onzinnig om te nationaliseren. De *goedkope mensen* beschouwen collectiviseren als “alles nationaliseren”. Dat is niet waar: men kan lokaal collectiviseren, of regionaal, provinciaal, nationaal. Dat kan ook inhoudelijk zijn: je kan een bepaalde sektor collectiviseren, bijvoorbeeld de gezondheidszorg. Nú heb je van die ongerijmdheden dat een dokter ziekten moet genezen, maar meer geld verdient als er meer zieken zijn. Dat impliceert dat er meer en niet minder zieken moeten komen, wat contradictoerisch is met de doelstelling van de geneeskunde. Er worden dus mensen aan het lijntje gehouden, omdat er financiële belangen achter zitten. In België heeft de ziekenzorg geen succes: er komen steeds méér zieken.»

Veto: Toch loopt het grondig fout met de gekollektiveerde economie van de Sovjetunie. Men wijf dat ondermeer aan het feit dat men daar niet gemotiveerd is om veel inspanningen te leveren.

Kruihof: «De Sovjetunie is een gedegenereerd socialisme. Maar omdat één ‘socialistisch’ land mislukt, betekent dat nog niet dat het socialisme slecht is. Dat wil de tegenstander natuurlijk wel insinueren. De anomalieën van het Sovjet-systeem kun je ook hier in ons Westers kapitalisme terugvinden. De liberalen zeggen dan dat dit kenmerkend is voor ‘de staat’ en dat zij die willen afbouwen. Dat is niet waar. Burokratie is gewoon een manier van organisatie, die je ook in de privé kan terugvinden. Een staat hoeft ook niet per se een burokratie te zijn.»

«Het klassieke voorbeeld van de Russische kafee-baas die niet meer werkt omdat hij toch betaald wordt zonder te werken, toont een zeer ernstig probleem. Het doet mij twee besluiten trekken. Ten eerste: een socialisme dat wel collectiviseert maar niet demokratiseert, zal degenereren. De basis moet altijd de top kunnen controleren, zo worden zij ook mee verantwoordelijk. Ten tweede moet binnen de collectivisering een noodzakelijke concurrentie ingebouwd worden. Let wel: dat is niet hetzelfde als een winstmotief inbouwen.»

«Ik herinner me dat ik tegen Paul Vandebussche, de toenmalige administrateur-generaal van de BRT, gezegd heb: “Waarom maak je geen twee journales, één op BRT 1, het ander op BRT 2, met een verschillende redactie. Zij maken beiden zelfstandig hun nieuws, en de kijker zal met twee verschillende journales gekonfronteerd worden.” Dat is concurrentie binnen de collectivisering, dat is perfect mogelijk. Vandebussche is daar nooit op ingegaan.»

«Het hatelijke van de zaak is dat men per definitie zegt: “Dat is niet mogelijk”. Terwijl er in de toekomst juist experimenten moeten komen om zoets te testen. Het verwondert mij trouwens niet dat de liberalen zich tegen collectivisering kanten, want dan zijn ze hun centen kwijt. En om de centen, daar gaat het om.»

Veto: Ondanks jouw pleidooi voor collectivisering, merken we dat het vandaag vooral de vrije markt is die zich krachtiger toont dan ooit.

Kruihof: «Van ‘75 tot ‘90 is er een kolossale achteruitgang van de sociaal-democratie in West-Europa. De bourgeoisie heeft een poging gedaan om het Amerikaanse model in Europa te introduceren. Deze neo-liberalen, zoals ze zichzelf noemen, hebben veel verd gewonnen. Thatcher is het boegbeeld daarvan, en in België Guy Verhofstadt. De neo-liberalen volgen eigenlijk de ideologie van Hajek, een Duitse filosoof die naar de VSA is gegaan. De collectivisering wordt bij hem bijna volledig afgeschaft. Ook de gevangenis moeten

na ‘92 in Europa voor de liberalen natuurlijk ontzettend interessant als die goedkope Griekse arbeidskrachten erbij komen. Of de Portugezen, die kosten nog minder. Het Sociaal Handvest wil garanderen dat iedereen een minimumloon heeft, en dat is veel duurder. In een wereld waarin men keihard moet concurreren, is Europa in dit opzicht benadeeld tegenover Japan, en nog meer tegenover de VSA, waar de lonen niet zo hoog zijn en de sociale voorzieningen niet zo sterk ontwikkeld.»

«Japan werkt met twee arbeidscircuits. Het eerste is dat van de grote bedrijven en de staatsondernemingen. Dat is heel goed georganiseerd: de arbeiders worden er goed betaald, de sociale zekerheid staat op punt. Daarnaast heb je al die kleine firmatjes, waar men vandaag kluswerk moet doen en morgen buitenvliegt. Het loon is niet gegarandeerd, het vakantiegeld evenmin: dat is *the jungle*. Je hebt dus een bijzonder concurrentieel systeem dat goed werkt. Die arbeiders zijn sukkelaren en worden leeggeknepen. Amerika heeft dat systeem ook, maar wij hebben dat niet. Wij hadden dat niet, wij evolueren daar naartoe. De liberalen pushen die evolutie, omdat dit systeem meer winst oplevert.»

«De vakbonden zijn weer erg voorzichtig en reageren te laks. Er is geen sociale strijd meer. Neem nu de BRT, daar willen de journalisten soms een “aktie voeren” – ze durven het woord “staking” nauwelijks meer gebruiken. Dan moet ik twintig seconden op mijn journaal wachten en hoor (*zingt*) “tun tum tun tum”, en dan komt het nieuws toch. Wat kan mij dat kleine oponthoud schelen? Dat is geen aktie, dat is een grap.»

Veto: Toch hebben de ‘vrije-markt’-landen in Europa een hogere levensstandaard dan de socialistische landen. Daarbij komt dan nog dat hier meer individuele vrijheden zijn. Geef dan nog eens één goede reden om voor het socialisme te kiezen?

Kruihof: «Metodologisch kan je op twee manieren werken om inzicht te krijgen in het geheel: ofwel ben je totalist – niet totalitair – en

«Het liberalisme een succes? Heel Afrika is een puinhoop, er is een geweldige hongersnood, de bevolking sterft uit.»
(Foto Vredeseilanden)

dan vertrek je vanuit het geheel. Ofwel ben je atomist, en dan vertrek je vanuit de delen. Ik ben totalist. Ik bekijk het geheel: is het liberalisme gunstig of niet. Als de feiten uitwijzen dat het liberalisme positief is, dan moet ik dat toegeven. Ik volg Wallenstein, één van de mensen die me sterk beïnvloed heeft, en zeg: “Ik ga het planetair bekijken.”»

Oorlog

Kruihof: «Wel, ik merk drie kernen in het wereldsysteem. Trouwens, het hele wereldsysteem is kapitalistisch en liberaal, niet sociaal-democratisch, niet socialistisch. Kenmerkend aan de geschiedenis van socialistisch Oost-Europa was haar positie als een eilandje in een groter liberaal geheel. Zij wisten wie de baas was, wie de regels opstelde, en de Russen moesten zich daaraan houden als ze handel dreven. Dan was er geen sprake meer van collectivisering. Zij hebben dat proberen te doen, maar het is mislukt. Je kan zo natuurlijk geen socialisme volhouden: het lukt niet in Cuba, niet in Vietnam, Angola, Mozambique, Nicaragua, Tazanië, het lukt zelfs niet in de

90

JAREN NEGENTIG

Eindelijk is het er dan toch: dat *fin de siècle* gevoel waar we met zijn allen zo lang op hebben zitten wachten. Het heeft een tijdje geduurd, maar nu heeft iedereen het toch goed te pakken. Gelukkig maar, want zo iets maak je maar één keer mee, vooral omdat het deze keer de laatste keer is, nu onomstotelijk vaststaat dat de wereld in het jaar tweeduizend zal vergaan.

Om dat nakende einde nog wat meer in de verf te zetten besteden wij in de eerst komende weken onze achterpagina aan die “Jaren Negentig”. In een serie interviews belichten we een aantal fenomenen of tendenzen die een indicatie zijn voor de apokalyps of die nog zullen bespoedigen. Zo mag u één van de volgende weken ondermeer een bijdrage verwachten over de vredesbeweging, supergeleiding, de vrouwenbeweging, het ‘fin-de-siècle’ zelf. We beginnen echter met het fenomeen van de twee laatste maanden van het voorbije jaar: het schijnbare ‘einde’ van het socialisme. Prof. Jaap Kruihof mag twee weken lang zijn gang gaan.

Sovjet-Unie. Ik denk dat dit de grote les is voor de laatste twintig jaar.»

«De rechte propaganda haast zich dan natuurlijk om te zeggen dat het socialisme failliet is, en het liberalisme zoveel beter. Nou, dan zeg ik: laat ons eens op wereldvlak naar de gevolgen van het liberalisme kijken. Gaat het dan goed? Het gaat goed in de EEG en Japan, twee landen met een hoge levensstandaard. Gaat het goed in de Verenigde Staten? Ook wel, maar niet zo best: het begint daar zo’n beetje op het Romeinse Rijk te lijken: een langzame ondergang. Dat zijn de drie verwerende jongetjes. Wat betekent dat samen? Zevenhonderd miljoen mensen, van de vijf en half miljard van de hele wereldbevolking? Dat is één op acht. Wel, dat maakt op mij niet zoveel indruk.»

«Dan moet je de rest van de wereld eens bekijken. Heel Afrika is een puinhoop. Er is een geweldige hongersnood, de bevolking sterft uit. Je kan geen enkel welvarend Afrikaans land opnoemen, behalve Zuid-Afrika. Dat noem ik dus geen succes. Dan kijk ik naar Azië: een puinhoop. Of Centraal-Amerika: een puinhoop. En Zuid-Amerika is nog erger. Dat deert niemand. We zijn aardig blind aan het worden.»

«Binnen vijftig jaar is de verhouding acht miljard tegen één miljard. Nou, ben ik blij dat ik dan niet meer leef. Die acht miljard komen natuurlijk naar hier. We worden overspoeld. Daarom is het Vlaams Blok ook zo ongerust. Ze hebben groot gelijk dat ze doodsbenauwd zijn. Zij willen een rijk en racistisch Europa in stand houden. Ook Verhofstadt is een bange man, dat zie je aan zijn migrantennota. Hij is bang dat hij zijn rijkdom gaat verliezen. Hij gaat die ook verliezen. Om onszelf te beschermen hebben we nu al dwangmiddelen nodig: sluiten van Zaventem, politieke gevangenen mogen nog een beetje, maar economische vluchtelingen niet meer.»

«Kan jij mij uitleggen waarom een economische vluchtling niet meer naar België mag komen? Wat is dit voor racisme? Wij komen ook van ergens anders, hoor. Wij komen met de volksverhuizingen van Siberië. Dit land is ook niet van ons. Ik zeg altijd maar: “Wees maar racist, het helpt je toch geen zier.” Ze komen met tientallen miljoenen. Zij hebben geen levensstandaard, en wij wel. En zij nemen hun *trotinette*, en ze komen bellen, en wij zeggen “Buiten”, en dan moeten we maar gaan ruziemaken. Oorlog dus, met één miljard tegen acht miljard.»

«Als iemand mij dan zegt “Het liberalisme, Jaap, dat is de oplossing!”, dan zeg ik “Je leest de krant niet goed. Je bent bevooroordeeld. Het Belgische ja, daar gaat het goed. Maar België betekent in de wereld niets. Ja, het is leuk omdat wij hier wonen.”»

Walter Pauli
Tine Van Heesvelde